សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច
Universite’ Royale de droit et des Sciences Economiques
Royal university of law and economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

ការប្រាក់

ស្រាវជ្រាវពីថ្ងៃទី០៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧ ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៧

តាក់តែងឡើងដោយ

និស្សិតឈ្មោះ៖ **លោក ពេជ្រ សុមិនា**

លោក ម៉េង ចាន់ថេង

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ៖

លោក គង់ សុភ័ក្ត្រ

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **នីតិសាស្ត្រ**

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៣

ជំនាន់ទី១៧

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០១៧

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

តាមរយៈស្នាដៃសារណាបញ្ចប់ការសិក្សានៃថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រនីតិសាស្ត្រនេះ យើងខ្ញុំ **ពេជ្រ សុមិនា** និង **ម៉េង ចាន់ថេង** ជានិស្សិតបរិញ្ញាបត្រនីតិសាស្ត្រជំនាន់ទី១៧ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទ នីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច សូមលំឱនកាយគោរពដោយក្តីកត្តញ្ញូតាធម៌ និង សេចក្តីដឹងគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ

ជូនចំពោះ

អ្នកមានគុណរបស់យើងខ្ញុំទាំងពីរ - លោកឪពុក **ពេជ្រ គង់ អ្នកម្តាយ ជួន សុភាព**

- លោកឪពុក **ជឹម ម៉េង អ្នកម្តាយចេង ចាន់ថុល**

ដែលលោកបានផ្តល់កំណើតដល់កូនទាំងពីរ និងចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា ផ្តល់ការអប់រំទូន្មាន និងឧបត្ថម្ភផ្គត់ផ្គង់ដល់យើងខ្ញុំជាសំភារៈ ហិរញ្ញវត្ថុ កំលាំងចិត្ត សព្វគ្រប់បែបយ៉ាង ក្នុងជំរុញឲ្យការសិក្សារបស់យើងខ្ញុំរហូតទទួលបានជោគជ័យ ។

លោកសាស្ត្រាចារ្យណែនាំ **គង់ សុភ័ក្រ្ត** ដែលបានបង្ហាត់បង្ហាញទាំងជំនាញ ទាំងសីលធម៌ និងដឹកនាំ ផ្តល់ដំបូងន្មានល្អៗ ក្នុងរយៈពេលជិត ២ឆ្នាំនេះ រួមទាំងការជ្រោមជ្រែងក្នុងការសសេរ សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រនេះអោយចប់ជាស្ថាពរ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដែលដឹកនាំដោយ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** ដែលជា មគ្គុទេសន៍ដ៏ឆ្លៀសវៃ ក្នុងការផ្តល់ជូនសន្តិភាព ស្ថេរភាពសង្គម ភាពរីកចម្រើនជឿនលឿន បង្កើត បាននូវសក្តានុពលលើវិស័យអប់រំ ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ទូទាំងប្រទេស រួមទាំងយើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ផងដែរ ។

ចុងក្រោយ យើងខ្ញុំក៏សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ចំពោះ មិត្តភក្តិទាំងអស់ បងប្រុស បងស្រី ព្រមសិស្សច្បងដែលបានចូលរួមជ្រោមជ្រែងជាសម្ភារៈជាគំនិតយោបល់បទពិសោធន៍ ជាពិសេសលោកគ្រូ អ្នកគ្រូដែលបានខិតខំបង្រៀន ផ្តល់ចំណេះដឹង និងការទូន្មានល្អៗដល់យើងទាំងពីរអស់រយៈពេលបួនឆ្នាំ ។

សូមអស់លោក អ្នកទទួលបានពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

អារម្ភកថា

ក្នុងឆ្នាំបញ្ចប់នៃថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រនីតិសាស្ត្រ នៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ដោយឆ្លងកាត់ការសិក្សា ទ្រឹស្តីអស់រយៈពេលបួនឆ្នាំពេញ ជាលក្ខខណ្ឌដើម្បីបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ សាកលវិទ្យាល័យបានតម្រូវឲ្យនិស្សិតធ្វើការសរសេរ « **សារណា** » ដើម្បីជាសាក្ខីកម្មនៃចំណេះដឹងពិតរបស់និស្សិត និង បន្សល់ទុកស្នាដៃជាឯកសារសម្រាប់ស្រាវជ្រាវបន្ត។

តបតាមការលើកបង្ហាញខាងលើ និង ការពិភាក្សាជាមួយដៃគូ ពិសេសមានការណែនាំពីសាស្ត្រាចារ្យ **គង់ សុភ័ក្ត្រ** នត្ថិភាពនៃប្រធានបទមួយបានកើតឡើងគឺ « **ការប្រាក់** » ។ ឈរលើសារៈសំខាន់នៃប្រធាននេះ ចំពោះជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ ដោយភាពស្រពិចស្រពិល ក្រុមយើងខ្ញុំបានខិតខំ បានយ៉ាងស្រស្រាក់ស្រស្រាំ ប្រើប្រាស់អស់លទ្ធភាពនៃចំណេះដឹងដែលមានស្រាប់ និងការស្រាវជ្រាវបន្ថែម ព្រមទាំងការណែនាំដ៏ធំធេងរបស់សាស្ត្រាចារ្យដឹកនាំ ដើម្បីចងក្រងជាសារណានេះឡើង។ ស្របតាមបរិបទនៃសង្គមបច្ចុប្បន្ន មិនថាជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដូចជាកម្ពុជា ឬក្នុងក៏បណ្តាប្រទេសរីកចម្រើននោះទេ ការខ្ចីប្រាក់គឺមានច្រើនជាងសម័យសេដ្ឋកិច្ចបូរាណទៅទៀត ទោះក្នុង វិស័យបរិក្ខា ការហូបចុក ពាណិជ្ជកម្ម ។ល។ ដូច្នេះបំណុលទាំងនោះត្រូវមានតម្លៃតបពោលគឺ « **ការប្រាក់** » នេះឯង អ្វីដែលរឹតតែចាប់អារម្មណ៍ សួរថា យើងបានដឹងអ្វីខ្លះពីការប្រាក់ ? តើការប្រាក់ត្រូវបានកំណត់ និងបង្កើតឡើងយ៉ាងដូចម្តេច ? តើនៅពេលមានវិវាទត្រូវធ្វើយ៉ាងម្តេច ? ប្រធានបទ ការប្រាក់នេះនឹងលើបញ្ជាក់ឲ្យបានកាន់តែច្បាស់ អំពីប្រតិបត្តិការជាក់ស្តែងក្នុងការអនុវត្តក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន និង មូលដ្ឋាននៃនីតិនានា រួមទាំងវិធាននានាដែលពាក់ព័ន្ធយកមកធ្វើការបកស្រាយ ក្នុងគោលបំណងលុបបំបាត់ភាពស្រពិចស្រពិលនានាកន្លងមកពាក់ព័ន្ធនឹង « **ការប្រាក់** » នេះនឹងផ្តល់ជាដំណោះស្រាយមួយយ៉ាងប្រសើរក្នុងវិស័យខ្ចីបរិភោគនៅកម្ពុជា ។ យ៉ាងណាមិញ ទោះបីជាស្នាដៃនេះ ត្រូវបានឧប្បត្តិកឡើងដោយឆ្លងកាត់ការពិភាក្សា និង ពិនិត្យយ៉ាងម៉ត់ចត់យ៉ាងណាក៏ដោយ យើងជឿជាក់ថា នៅមានចំណុចខ្វះខាតជាច្រើនទៀត ។

ជាទីបញ្ចប់យើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នា រង់ចាំទទួលការផ្តល់មតិយោបល់ និង ការរិះគន់ស្ថាបនាអំពីសំណាក់លោកសាស្ត្រាចារ្យ និស្សិត និង លោកអ្នកអានទាំងឡាយ ដោយសោមនស្សរីករាយ ដើម្បីអោយស្នាដៃមួយនេះកាន់តែមានលក្ខណៈល្អប្រសើរឡើងថែមទៀត៕

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ២០១៧

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីផ្តើម......១

ជំពូកទី១

មូលដ្ឋាននៃការប្រាក់

១.១ សញ្ញាណទូទៅស្តីពីការប្រាក់......៣

១.១.១ និយមន័យនៃការប្រាក់......៣

១.១.២ ប្រភពនៃការប្រាក់......៤

១.២ បទដ្ឋានគតិយុត្តិក្នុងការគ្រប់គ្រង......៦

១.២.១ បរិបទនៃការបែងចែកការគ្រប់គ្រង......៦

១.២.២ បទដ្ឋានគតិយុត្តិគ្រប់គ្រងចំពោះកិច្ចរដ្ឋប្បវេណី......៧

១.២.៣ បទដ្ឋានគតិយុត្តិគ្រប់គ្រងចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ......៨

១.២.៤ អន្តរកាលក្នុងការគ្រប់គ្រង......៩

ជំពូកទី២

ការប្រាក់កំណត់ក្នុងកិច្ចរដ្ឋប្បវេណី

១.១ អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់......១០

១.១.១ និយមន័យនៃអត្រាការប្រាក់កំណត់ដោយច្បាប់......១០

១.១.២ ប្រភេទផ្សេងៗនៃអត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់......១១

១.២ អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់តាមកិច្ចសន្យា......១៣

១.២.១ និយមន័យនៃអត្រាការប្រាក់ក្នុងកិច្ចសន្យា......១៣

១.២.២ ប្រភេទនៃអត្រាការប្រាក់តាមកិច្ចសន្យា......១៦

១.២.២.១ អត្រាការប្រាក់ធម្មតាដែលត្រូវបានកម្រិត ១៦

១.២.២.២ អត្រាការប្រាក់យឺតយ៉ាវ.. ១៧

១.២.២.៣ អត្រាការប្រាក់បង្គរ ឬ ការប្រាក់សមាស.. ១៨

១.៣ ពេលវេលា និង ទីកន្លែងនៃការបង់ការប្រាក់ ១៨

១.៣.១ ពេលវេលា ១៨

១.៣.២ ទីកន្លែងនៃការសងការប្រាក់.. ២០

ជំពូកទី៣

ការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយធនាគារជាតិអនុវត្ត

សម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ

១.១ អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់មុនការប្រកាសអំពីពិដានអត្រាការប្រាក់ ២១

១.១.១ ការបើកទូលាយក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ ២១

១.១.២ មូលដ្ឋានក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់.. ២៣

១.១.២.១ ប្រភពទុន ២៣

១.១.២.២ តម្លៃប្រតិបត្តិការ.. ២៤

១.១.២.៣ កម្រិតហានិភ័យ ២៤

១.១.២.៤ ស្ថានភាពទីផ្សារ.. ២៥

១.២ ការកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់.. ២៥

១.២.១ បុព្វហេតុនៃការកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់ ២៦

១.២.២ វិសាលភាពនៃការអនុវត្ត.. ២៦

១.២.៣ ទោសទណ្ឌ.. ២៧

១.២.៤ គតិយុត្តិភាពនៃការអនុវត្ត ២៨

១.២.៤.១ នីតិកម្ម ២៨
១.២.៤.២ ត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែង ២៩
១.២.៤.៣ ត្រួតពិនិត្យឯកសារ ២៩
១.២.៥ ផលវិបាកនៃការអនុវត្តការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ ៣០
១.២.៥.១ គុណសម្បត្តិ ៣០
១.២.៥.២ គុណវិបត្តិ ៣១
១.៣ ការគណនាការប្រាក់ឥណទាន ៣២
– **សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន** ៣៥
– **ឯកសារយោង**
– **ឧបសម្ព័ន្ធ**

សេចក្ដីផ្ដើម

សេចក្តីផ្តើម

ពាក្យថា « **ការប្រាក់** » យើងតែងបានឮជាញឹកញាប់ ជាពិសេសរយៈពេលចុងក្រោយនេះ ពោលគឺ នៅក្រោយពីមានការផ្តល់អនុសាសន៍ ពីសំណាក់ប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល អំពីការទម្លាក់អត្រាការប្រាក់ ។ ពេលនោះហើយដែលយើងឃើញថាការប្រាក់ហាក់ដូចជា ក្លាយជាប្រធានបទមួយ ដែលទទួលបានការចាប់អារម្មណ៍ខ្លាំងពីសំណាក់មហាជនទូទៅ ស្ទើរគ្រប់ពេល គ្រប់ទីកន្លែង គ្រប់ពេលជួបជុំគ្នា គេតែងជជែកពិភាក្សាគ្នាអំពីរឿងការប្រាក់ ។ ទោះបីជាមានការជជែកពិភាក្សាយ៉ាងណាក៏ដោយក៏នៅតែមានអ្នកមួយចំនួនមិនទាន់បានស្គាល់ច្បាស់ថាអ្វីជាការប្រាក់? តើនរណាជាអ្នកកំណត់ អត្រាការប្រាក់ ? ហើយចុះតើគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និង អ្នកចងការប្រាក់ឯកជនមានការកំណត់អត្រាការប្រាក់ដូចគ្នាដែរឬទេ ? សំនួរទាំងនេះ មានមនុស្សមួយចំនួនប្រហែលជាពិបាកឆ្លើយបន្តិច ក៏ព្រោះតែការប្រាក់តែមួយម៉ាត់ វាមានវិសាលភាពធំធេងណាស់ ដែលទាមទារឲ្យយើងត្រូវសិក្សាពីវាឲ្យបានលម្អិត ។ កន្លងមក សាធារណៈជនតែងតែគិតថា មិនមានការកំណត់អំពីទំហំនៃអត្រាការប្រាក់ទេ ទាំងធនាគារ ទាំងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ រួមទាំងការចងការឯកជនតែតាមពិតទៅរាល់គ្រប់ទម្រង់នៃការខ្ចី ដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងការប្រាក់ ត្រូវកំណត់អំពីទំហំនៃការយកអត្រាការប្រាក់ ។ យ៉ាងណាមិញ អត្រាការប្រាក់ដែល អនុវត្តក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ត្រូវបានកំណត់ដោយបទដ្ឋានពីរផ្សេងគ្នា មួយជាអត្រាការប្រាក់ ដែលកំណត់ដោយធនាគារជាតិដែលអនុវត្តសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ គ្រឹះស្ថាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និង ប្រតិបត្តិករជនបទ ហើយមួយទៀតនោះគឺ អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ សម្រាប់អនុវត្តចំពោះកិច្ចរដ្ឋប្បវេណីដូចជា ការខ្ចីមានការប្រាក់ ជាដើម ។

ជាមួយគ្នានេះកន្លងមក យើងសង្កេតឃើញមានបញ្ហាមួយដែលជាចម្ងល់ និង ជាចំណុចដែលមហាជនទូទៅ មានការលំបាកក្នុងការស្វែងយល់យ៉ាងខ្លាំង នោះគឺអត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់សម្រាប់កិច្ចរដ្ឋប្បវេណី ក៏ព្រោះតែមានឯកសារច្បាប់ជាច្រើនដែលពាក់ព័ន្ធ ហើយឯកសារច្បាប់ទាំងនោះបានធ្វើការចង្អុលបង្ហាញ ការអនុវត្តបន្តបន្ទាប់គ្នា ដែលធ្វើឲ្យមានការលំបាកយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការស្វែងយល់ ។ ក្នុងន័យនេះ សាធារណៈជនមួយចំនួនហាក់ដូចជាបាននឿយណាយក្នុងការស្វែង រកឯកសារតាមការចង្អុលបង្ហាញ ព្រោះតែមានច្រើនដំណាក់កាលពេក ច្បាប់នេះចង្អុលបង្ហាញឲ្យអនុវត្តច្បាប់នោះ ពេលរកឃើញច្បាប់នោះហើយ បែរជាមានការចង្អុលបង្ហាញទៀតឲ្យទៅមើលច្បាប់មួយផ្សេងទៀត ។

មួយជ្រុងទៀតនៃបញ្ហានោះគឺ ចង្វល់ទាក់ទងទៅនឹងមូលហេតុនៃការកំណត់អត្រាការប្រាក់ពីរផ្សេងគ្នារវាងកិច្ចរដ្ឋប្បវេណី និង កិច្ចការទាក់ទងនឹងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ ។ ការកំណត់អត្រាការប្រាក់ពីរផ្សេងគ្នានេះក៏ជាបញ្ហាមួយដ៏រសើបណាស់ដែរ ដែលគេតែងចោទសួរគ្នាថា ហេតុអ្វីបានជាតម្រូវឲ្យមាន ការកំណត់អត្រាការប្រាក់ជាពីរដូច្នេះ ? ជុំវិញរឿងការកំណត់អត្រាការប្រាក់នេះផងដែរ គន្លងមកយើងឃើញថាមាន ចម្ងល់ ការរិះគន់ និង ការផ្តល់ជាទស្សនជាច្រើនអំពីការកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់ ដែលអនុវត្តសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ។ សាធារណៈជនមួយចំនួនយល់ថា ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិអំពី ការបើកទូលាយអំពីការកំណត់អត្រាការប្រាក់មានភាពល្អប្រសើរជាងប្រកាសស្តីពីការកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់ដោយសម្អាងទៅលើហេតុផលផ្សេងៗគ្នា។

ការលើកមកខាងលើនេះ សុទ្ធតែជាបញ្ហាដែលយើងតែងសង្កេតឃើញមាននៅក្នុងសង្គមយើងនាពេលបច្ចុប្បន្ន ហើយនេះក៏ជាបញ្ហាមួយដែលមិនមានឯកសារ ឬអ្នកជំនាញរូបណាចេញមុខមកធ្វើការបកស្រាយឲ្យបានលម្អិត និងពន្យល់ដល់សាធារណៈជនទូទៅ ដើម្បីបំបាត់នូវរាល់ចម្ងល់ដែលតែងតែកើតមាននាពេលកន្លងមកឡើយ ។

តាមរយៈស្នាដៃមួយនេះ រាល់ចម្ងល់ និង ភាពស្រពិចស្រពិលទាំងឡាយដែលតែងកើតមាននាពេលគន្លងមកជុំវិញបញ្ហាការប្រាក់នឹងអាចស្រាយបំភ្លឺបាន ។ ពិសេសជាងនេះទៅទៀតនោះស្នាដៃនេះនឹងក្លាយជាវិភាគទានមួយយ៉ាងមានសារៈសំខាន់ ក្នុងការជំរុញឲ្យសង្គមមានការអភិវឌ្ឍន៍សម្រេចបាននូវយុត្តិសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង បញ្ចៀសបំណុលវ័ណ្ឌក ។

ជាមួយគ្នានេះ ចំពោះការស្រាវជ្រាវលើការប្រាក់នេះ យើងបានធ្វើការបែងចែកជា ៣ជំពូកធំៗ៖ ទី១ មូលដ្ឋាននៃការប្រាក់ ទី២ អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ក្នុងកិច្ចរដ្ឋប្បវេណី និង ទី៣ អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយធនាគារជាតិអនុវត្តសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ។

ជំពូកទី១

មូលដ្ឋាននៃការប្រាក់

ជំពូកទី១

មូលដ្ឋាននៃការប្រាក់

ផ្តើមចេញពីជំពូកនេះ យើងនឹងអាចស្វែងយល់អំពីនិយមន័យនៃការប្រាក់ ប្រភពនៃការប្រាក់ ប្រភេទនៃការប្រាក់ រួមនឹងនឹងចំណុចមួយចំនួនផ្សេងទៀត ដែលចំណុចទាំងនេះវាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការផ្តល់ជាមូលដ្ឋានឲ្យយើងអាចមានភាពងាយស្រួល ក្នុងការស្វែងយល់ឲ្យបានស៊ីជម្រៅអំពីបញ្ហាការប្រាក់ ។

ជាមួយគ្នានេះ ដើម្បីជំរុញឲ្យការបកស្រាយមានភាពល្អប្រសើរ និង បានក្បោះក្បាយយើងបានធ្វើការបែកចែកជាពីរចំណុចធំៗ៖ ១.១ សញ្ញាណទូទៅស្តីពីការប្រាក់ និង ១.២ បទដ្ឋានគតិយុត្តិក្នុងការគ្រប់គ្រង ។

១.១ សញ្ញាណទូទៅស្តីពីការប្រាក់

ការប្រាក់វាមិនមែនជារឿងថ្មីទេ ដោយហេតុតែការប្រាក់នេះត្រូវបានគេយកទៅអនុវត្តក្នុងពេលអតីតកាលក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ ប៉ុន្តែការពីបុរាណកាលការប្រាក់ត្រូវបានគេទូទាត់ជាវត្ថុជាអាថ៌ដូចជា ស្រូវ អង្ករ បន្លែ ផ្លែឈើជាដើម ។ ដោយឡែកសម្រាប់ ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នវិញ ការប្រាក់ភាគច្រើនត្រូវបានគិតជាប្រាក់ មិនសូវមានការគិតជាវត្ថុផ្សេងទៀតនោះទេ ។

កាតព្វកិច្ចដែលបង់ជាការប្រាក់ជាធម្មតាអាចកើតឡើងក្រោមរូបភាពនៃការព្រមព្រៀងរបស់ភាគី ឬ ជួនកាលកើតឡើងក្រៅឆន្ទៈរបស់ភាគី ។ ទោះបីជាការប្រាក់ត្រូវកើតឡើងក្រោមទម្រង់ណាក៏ដោយ ភាគីដែលជាកូនបំណុលត្រូវមានកាតព្វកិច្ចក្នុងការបង់ការប្រាក់ជូនម្ចាស់បំណុល ។

១.១.១ និយមន័យនៃការប្រាក់

ការប្រាក់ សំដៅទៅលើចំនួនទឹកប្រាក់ ឬ វត្ថុផ្សេងទៀត ដែលត្រូវបានផ្តល់ទៅឲ្យតាមសមាមាត្រនៃអំឡុងពេលនៃការប្រើប្រាស់ ក្នុងនាមជាតម្លៃតបចំពោះការប្រើប្រាស់ប្រាក់ ឬ វត្ថុដែលត្រូវបានប្រគល់ឲ្យអ្នកខ្ចី ហើយដែលត្រូវគណនាដោយយកចំនួនទឹកប្រាក់ ឬ វត្ថុដែលបានខ្ចីមកគុណជាមួយនឹងអត្រាដែលត្រូវបានកំណត់ ។[1]វត្ថុដែលត្រូវបានប្រគល់ឲ្យអ្នកខ្ចីហៅថាប្រាក់ដើម ភាគដែលបានកំណត់ដែលត្រូវបានដាក់ទៅក្នុងចំនួនទឹកប្រាក់នៃប្រាក់ដើមហៅថា អត្រាការប្រាក់ ក្នុងន័យនេះការប្រាក់មិនមែនសំដៅតែប្រាក់តែម៉្យាងនោះទេ ពោលគឺការប្រាក់អាចជាវត្ថុផ្សេងទៀត

[1] កថាខណ្ឌទី១មាត្រា ៥៨៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ ២០០៧

ជាអាទិ៍ដូចជា ស្រូវ អង្ករ ជាដើម ដែលវាអាស្រ័យទៅលើកម្មវត្ថុនៃការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគី ប្រសិនបើកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគជាប្រាក់ នោះប្រាកដណាស់ថាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យានោះគឺទឹកប្រាក់ ផ្ទុយទៅវិញប្រសិនបើកម្មវត្ថុ នៃកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគនោះជាវត្ថុផ្សេងវិញនោះ ការប្រាក់អាចជាប្រាក់ឬវត្ថុផ្សេងទៀត ។

ឧទាហរណ៍៖ លោក **សុខ** បានខ្ចីប្រាក់ ១០០០ដុល្លារពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ **ខ** ។ នៅក្នុងកិច្ចសន្យាដែលធ្វើឡើងរវាងលោកជាមួយនឹងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ បានបញ្ជាក់ថាអត្រាការប្រាក់កំណត់ ១.៥% ក្នុងមួយខែ នៃប្រាក់ដែលបានខ្ចី ។ ដូចនេះលុយចំនួន ១០០០ដុល្លារ គឺជាប្រាក់ដើមរីឯចំនួន១.៥% គឺជា អត្រាការប្រាក់ ហើយ ការប្រាក់ = ១០០០ x ១.៥% = ១៥ដុល្លារ/ខែ ។

១.១.២ ប្រភពនៃការប្រាក់

ទូទៅការប្រាក់ អាចនឹងត្រូវកើតឡើងដោយសកម្មភាពផ្សេងៗក្នុងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ ។ សកម្មភាពទាំងនោះជួនកើតឡើង ដោយមានការព្រមព្រៀងជួនកើតឡើងដោយគ្មានការព្រមព្រៀង ហើយសកម្មភាពទាំងនោះជួនកាលយើងមិនបានទាំងដឹងផងថាមានការប្រាក់ ។ និយាយជារួម ការប្រាក់ អាចកើតឡើងតាមឆន្ទៈ ឬ តាមការកំណត់របស់ច្បាប់ ។

សកម្មភាពដែលនាំឲ្យកើតមានការប្រាក់មួយចំនួន ភាគីមិនបានព្រមព្រៀងអំពីការកំណត់កាតព្វកិច្ចជាការប្រាក់នោះទេ ប៉ុន្តែច្បាប់បានកំណត់ទុកជាមុនថា សកម្មភាពនោះនឹងបង្កើតជាការប្រាក់ក្នុងករណីពិសេសណាមួយ ។ សកម្មភាពទាំងនោះមានជាអាទិ៍ដូចជា កិច្ចសន្យាទិញលក់ កិច្ចសន្យាអាណត្តិ សេចក្តីចម្រើនឥតហេតុ និង ការគ្រប់គ្រងដោយឈឺឆ្អាលជាដើម ។

ដោយឡែកចំពោះការប្រាក់ដែលមានប្រភពពីការព្រមព្រៀងវិញ នាពេលបច្ចុប្បន្នយើងឃើញត្រូវបានគេយកទៅអនុវត្តយ៉ាងសកម្មក្នុងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ។ យើងអាចឃើញជាក់ស្តែងគឺកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគ ដែលជាកិច្ចសន្យាមួយដែលកំពុងទទួលការពេញនិយមខ្លាំង ក្នុងស្រទាប់មហាជន ។

កិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគ សំដៅទៅលើកិច្ចសន្យាមួយដែលភាគីម្ខាង ហៅថាអ្នកឲ្យខ្ចីមានករណីកិច្ចប្រគល់ការប្រើប្រាស់ដោយសេរី នូវប្រាក់ ស្បៀងអាហារ ស្រូវ ឬ វត្ថុជំនួស[2] ផ្សេងទៀតក្នុងអំឡុងពេលដែលមានកំណត់ឲ្យទៅភាគីម្ខាងទៀតហៅថា អ្នកខ្ចី ហើយនៅក្រោយពេលដែលអំឡុង

[2] វត្ថុជំនួស សំដៅទៅលើវត្ថុដែលអាចត្រូវបានជំនួសដោយវត្ថុផ្សេងដែលមានប្រភេទ គុណភាព និង ចំនួនដូចគ្នា

ពេលនោះបានកន្លងផុត អ្នកខ្ចីមានករណីកិច្ចសងទៅឲ្យអ្នកឲ្យខ្ចីវិញ នូវវត្ថុដែលមានប្រភេទគុណភាព និង ចំនួនស្មើរគ្នានឹងវត្ថុដែលបានទទួលពីអ្នកឲ្យខ្ចីនោះ ។[3]

ក្នុងរឿងការខ្ចីបរិភោគនេះផងដែរ យើងតែងសង្កេតឃើញថា នៅពេលដែលកំឡុងពេលដែលបានកំណត់កន្លងផុតនោះ អ្នកខ្ចីមានកាតព្វកិច្ច ប្រគល់នូវប្រាក់ ឬ វត្ថុដែលមានប្រភេទ និង ចំនួនស្មើរគ្នានឹងកាលដែលអ្នកឲ្យខ្ចីបានប្រគល់ឲ្យកាលពីដំបូង ប៉ុន្តែប្រសិនជាភាគីបានការកំណត់អំពីការប្រាក់នៅក្នុងកិច្ចសន្យានោះ អ្នកខ្ចីត្រូវប្រគល់ទាំងការប្រាក់ដូចការកំណត់ក្នុង កិច្ចសន្យា ។ ក្នុងន័យនេះយើងអាចនិយាយបានថា ការខ្ចីបរិភោគត្រូវបានបែងចែកជាពីរគឺ ការខ្ចីបរិភោគដែលភ្ជាប់ជានឹងការប្រាក់ និងការខ្ចីបរិភោគដែលមិនមានភ្ជាប់នឹងការប្រាក់ ហើយក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ការខ្ចីបរិភោគដែលភ្ជាប់ជាមួយការប្រាក់ គឺជាវិធីដ៏សំខាន់មួយ សម្រាប់សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ។

យ៉ាងណាមិញពេលនេះ យើងនឹងលើកយកកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគដែលភ្ជាប់ជាការប្រាក់មកធ្វើការបង្ហាញខ្លះៗ ។

ជាទូទៅកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគត្រូវបង្កើតឡើង ដោយការព្រមព្រៀងរវាងអ្នកឲ្យខ្ចី និង អ្នកខ្ចីតែប៉ុណ្ណោះ ។[4]

នៅក្នុងការបង្កើតកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគនេះ ប្រទេសនីមួយៗ បានធ្វើការកំណត់លក្ខខណ្ឌក្នុងការបង្កើតផ្សេងៗគ្នា នៅក្នុងប្រទេសខ្លះកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគ បង្កើតអានុភាពនៅពេលដែលមានការប្រគល់វត្ថុ ដូចនេះលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ក្នុងការបង្កើតកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគគឺ ការប្រគល់វត្ថុ បើគ្មានការប្រគល់វត្ថុ ក៏កិច្ចសន្យានេះគ្មានអានុភាពដែរ ។ ក៏ប៉ុន្តែការអនុវត្តនៅកម្ពុជាយើង គឺមិនអនុវត្តដូចនេះទេ កិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគ ត្រូវបង្កើតឡើងដោយការព្រមព្រៀងរបស់ភាគីតែប៉ុណ្ណោះ មិនចាំបាច់តម្រូវឲ្យប្រគល់វត្ថុនោះទេ ហើយវត្ថុ ឬ ប្រាក់ ទាំងនោះអាចប្រគល់នៅពេលអនាគតក៏បាន ។

ជាគោលការណ៍ ដើម្បីគោរពគោលការណ៍សេរីភាពក្នុងការធ្វើកិច្ចសន្យា ភាគីអាចកំណត់នៅក្នុងកិច្ចសន្យាថា អានុភាពនៃកិច្ចសន្យានឹងកើតឡើង នៅពេលដែលធ្វើលិខិតកិច្ចសន្យាជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ ឬ នៅពេលប្រគល់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យានោះបាន ។

[3] មាត្រា ៥៧៨ នេះត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មដោយច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណីដោយបន្ថែមពាក្យ « ស្រូវ »នៅបន្ទាប់ពាក្យ «ស្បៀង»

[4] មាត្រា ៥៧៩នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧

ដោយឡែកកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគនេះ ភាគីក៏អាចភ្ជាប់ជាមួយការប្រាក់ផងដែរ ។ តែក្នុងករណីនេះ ភាគីត្រូវតែមានការសរសេរជាលាយលក្ខខណ្ឌអក្សរ និង មានចុះហត្ថលេខាពីសំណាក់អ្នកខ្ចី បើមិនដូច្នោះទេ សិទ្ធិលើបំណុលដែលជាការប្រាក់នឹងគ្មានអានុភាពនោះទេ ។ ការបង្កើតលក្ខខណ្ឌនេះ គឺដើម្បីជួយសម្រាលបន្ទុកដ៏ធ្ងន់ធ្ងររបស់កូនបំណុលចំពោះការសងប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ ។ ប៉ុន្តែក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ អាចមានការសន្យាបង់ការប្រាក់ដោយផ្ទាល់មាត់ ។ ក្នុងករណីនេះដើម្បីការពារកុំឲ្យមានវិវាទដែលអ្នកខ្ចី ទាមទារឲ្យសងវិញនូវការប្រាក់ដែលខ្លួនបានបង់ដោយស្ម័គ្រចិត្តរួចហើយ ទើបក្រមរដ្ឋប្បវេណីមាត្រា៥៨៣ ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤បានកំណត់យ៉ាងច្បាស់ចំពោះករណីនេះ ។ កថាខណ្ឌនេះចែងថា « *នៅក្នុងការព្រមព្រៀងបង្កើតសិទ្ធិលើបំណុលនៃការប្រាក់ ដោយមិនយោងតាមលិខិតជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ ដែលមានចុះហត្ថលេខារបស់អ្នកខ្ចី ប្រសិនបើអ្នកខ្ចីបានសង ដោយដឹងថា សិទ្ធិលើបំណុលដែលជាការប្រាក់នឹងមិនកើតមានឡើងឡើយ ប្រសិនបើមិនបានធ្វើជា លាយល័ក្ខណ៍អក្សរ និង ចុះហត្ថលេខាពីអ្នកខ្ចី នោះការសងមានអានុភាពត្រឹមកម្រិតដែលបានសងនោះតែប៉ុណ្ណោះ* » ។

១.២ បទដ្ឋានគតិយុត្តិក្នុងការគ្រប់គ្រង

បទដ្ឋានគតិយុត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រង និងកំណត់អត្រាការប្រាក់ជាប្រធានបទមួយយ៉ាងសំខាន់ដែលយើងមិនអាចមើលរំលងបាន ។ សម្រាប់ពេលបច្ចុប្បន្ននេះយើងឃើញថា មានមនុស្សច្រើនណាស់ដែលមិនបានដឹងថា ការកំណត់អត្រាការប្រាក់ដែលអនុវត្តសម្រាប់ពេលបច្ចុប្បន្នត្រូវកំណត់ដោយដោយច្បាប់ណាមួយ ព្រោះដោយហេតុថាមានការបែងចែងបទដ្ឋានគតិយុត្តិជាពីរផ្សេងគ្នា សម្រាប់ធ្វើការកំណត់អំពីការប្រាក់ ហើយបទដ្ឋានគតិយុត្តិទាំងនោះហាក់ដូចជាមានភាព រប៉ាតរប៉ាយ ដែលធ្វើឲ្យអ្នកច្បាប់ រួមនឹងសាធារណៈជនពិបាកក្នុងការស្វែងយល់ ។

ចំពោះការអនុវត្តសព្វថ្ងៃ អត្រាការប្រាក់ត្រូវកំណត់ជាពីរផ្សេងគ្នា ពោលគឺអត្រាការប្រាក់ដែលអនុវត្តសម្រាប់ធនាគារ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រតិបត្តិករជនបទ ដែលត្រូវកំណត់ដោយធនាគារជាតិ ហើយអត្រាការប្រាក់ផ្សេងទៀត ដែលអនុវត្តចំពោះកិច្ចរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវកំណត់ដោយក្រមរដ្ឋប្បវេណី និង ច្បាប់ដោយឡែកផ្សេងទៀត ។

១.២.១ បរិបទនៃការចែកការគ្រប់គ្រង

កត្តាដែលនាំឲ្យមានច្បាប់ពីរផ្សេងគ្នា គ្រប់គ្រងចំពោះការកំណត់អត្រាការប្រាក់ ដែលអនុវត្តនាពេលបច្ចុប្បន្ន គឺដោយហេតុថា ធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង

ដោយច្បាប់ដោយឡែក ។ ដូចនេះរាល់ការកំណត់អត្រាការប្រាក់ គួរណាតែឋិតក្រោមកំណត់ដោយច្បាប់ពិសេសទាំងអស់នោះពោលគឺ មិនអាចអនុវត្តតាមអត្រាការប្រាក់ ដែលបានកំណត់ដោយក្រមរដ្ឋប្បវេណីនោះទេ ។

យោងតាមមាត្រា ៣៣ នៃច្បាប់ស្តីពី ការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិកម្ពុជា ចែងថា « *ធនាគារកណ្តាល (ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា) ត្រូវទទួលខុសត្រូវផ្តាច់មុខក្នុងការផ្តល់ ឬ ដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណ និង ការត្រួតពិនិត្យគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ និង គ្រឹះស្ថានឯទៀតដោយចេញប្រកាស បទបញ្ជា និង ការណែនាំផ្សេងៗព្រមទាំងចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើឲ្យ សម្រេចមុខងារដោយអនុវត្តបទដ្ឋាននៃការផ្តល់ ឬដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណ និង ត្រួតពិនិត្យព្រមទាំងមធ្យោបាយសមស្រប* »។ មាត្រានេះ សរបង្ហាញ ឲ្យយើងឃើញយ៉ាងច្បាស់ថា ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាជាស្ថាប័នតែមួយគត់ដែលមាន សម្តកិច្ចក្នុងការចេញប្រកាស បទបញ្ជា និង សេចក្តីណែនាំដើម្បីគ្រប់គ្រង និង ត្រួតពិនិត្យ សកម្មភាពរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ។ មួយជ្រុងនៃមូលហេតុដែលអាចឲ្យយើងយកមកគិតពិចារណាផងដែរនោះគឺ កម្ពុជាប្រកាន់យកការអនុវត្តទីផ្សារសេរី ដែលទាមទារឲ្យមានការប្រកួតប្រជែងគ្នារវាងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុដែលកំពុងប្រតិបត្តិការនៅកម្ពុជា ។ ក្នុងន័យនេះ គ្រប់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ត្រូវរិះរកគ្រប់មធ្យោបាយធ្វើយ៉ាងណា ដើម្បីទាក់ទាញអតិថិជនតាមរយៈការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ និង កាត់បន្ថយហានិភ័យ ឬ ធ្វើយ៉ាងណាឲ្យការផ្តល់សេវាកម្មល្អប្រសើរ និង អត្រាការប្រាក់ទាបជាងគេ ជាដើម ។ កត្តាទាំងនេះហើយ ដែលជាមូលហេតុក្នុងការកំណត់សមត្ថកិច្ច អោយធនាគារជាតិជាអ្នកកំណត់អំពីចំនួនអត្រាការប្រាក់ អនុវត្តទៅលើគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ។

១.២.២ បទដ្ឋានគតិយុត្តិគ្រប់គ្រងចំពោះកិច្ចរដ្ឋប្បវេណី

ការខ្ចីប្រាក់ តែងកើតមានឡើងដោយជៀសមិនរួចឡើយក្នុងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ ហើយការខ្ចីប្រាក់នេះ ត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងសកម្ម សម្រាប់មនុស្សទូទៅក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ។ ទោះបីជាការខ្ចីប្រាក់ ត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងញឹកញាប់យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏នៅតែមានមនុស្សច្រើនណាស់ដែលមិនទាន់បានដឹងអំពីអត្រាការប្រាក់ ដែលត្រូវកំណត់ឲ្យអនុវត្តចំពោះការខ្ចីប្រាក់ទាំងនោះ ថាតើត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់ណានោះទេ ? ប្រសិនបើយើងលើកអំពីបញ្ហាអត្រាការប្រាក់ក្នុងរឿងកិច្ចរដ្ឋប្បវេណីមកនិយាយវាហាក់ដូចជាមានភាពស្មុគស្មាញបន្តិច ព្រោះមានលិខិតបទដ្ឋានជាច្រើនដែលកំណត់

អំពីបញ្ហានេះ ។ មូលដ្ឋានគ្រឹះ ដែលកំណត់អត្រាការប្រាក់ក្នុងកិច្ចរដ្ឋប្បវេណី គឺផ្តើមចេញពីក្រមរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៧ ហើយក្រមរដ្ឋប្បវេណីដែលអនុវត្តនាពេលបច្ចុប្បន្ន យើងឃើញមានមាត្រាមួយចំនួនដែលបានចែងអំពីការប្រាក់ ។ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី បានពន្លិចឲ្យយើងឃើញអំពីការបែងចែក ការប្រាក់ ដែលត្រូវបានកំណត់ជាពីរផ្សេងគ្នា ទី១ ការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ដែលបានកម្រិតអំពីអត្រាការប្រាក់ច្បាស់លាស់ និង ទី២ ការប្រាក់ដែលកំណត់តាមការព្រមព្រៀង ក្នុងនោះ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា មិនបានកំណត់ជាក់លាក់ ពីកម្រិតអត្រាការប្រាក់នោះទេ ។ រហូតដល់ ថ្ងៃទី៣១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១ ទើបច្បាប់ស្តីពី ការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវបានប្រកាសឲ្យប្រើដោយ ព្រះមហាក្សត្រ ។ ក្នុងច្បាប់នេះ យើងឃើញមាត្រា១៧ បានចែងអំពីការកម្រិតអត្រាការប្រាក់ តាមការព្រមព្រៀង ក៏ប៉ុន្តែមាត្រានេះក៏មិនបានកំណត់ឲ្យច្បាស់លាស់អំពីកម្រិតនៃអត្រាការប្រាក់នោះទេ ដោយទុកចន្លោះមួយក្នុងការអនុវត្ត និង ធ្វើការចង្អុលបង្ហាញឲ្យរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ជាអ្នកកំណត់បន្ត។

ជាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០១១ ស្របពេលនឹងកាលបរិច្ឆេទនៃការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌បានដាក់ចុះនូវប្រកាសលេខ១២៨ កយ.ប្រក/១១ស្តីពីអាត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត ។ ចាប់ពីពេលនោះហើយ ដែលការប្រាក់តាមការព្រមព្រៀងក្នុងកិច្ចរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានកម្រិត យ៉ាងជាក់លាក់រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន ។

១.២.៣ បទដ្ឋានគតិយុត្តិគ្រប់គ្រងចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ

បច្ចុប្បន្ន គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ ដូចជាធនាគារ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និង ប្រតិបត្តិករជនបទ ដែលកំពុងប្រតិបត្តិការ នៅប្រទេសកម្ពុជាមានច្រើន ដោយសារតែភាពរីកចម្រើនលូតលាស់នៃគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុទាំងនោះ បានកើនឡើងគួរកត់សំគាល់ ពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃ ។

ធនាគារ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និង ប្រតិបត្តិករជនបទទាំងអស់ ដែលឋិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តតាមវិធានដែលកំណត់ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា រួមទាំងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ផងដែរ ។ គួររំលឹកផងដែរថានៅមុនពេលមានការដាក់ចុះនូវប្រកាស លេខ ធ៧-០១៧-១០៩ ប្រ.ក ស្តីពីការដាក់ពិដានអាត្រាការប្រាក់ឥណទាន ការកំណត់ការប្រាក់ដែលត្រូវអនុវត្តសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវអនុឡោមតាមការប្រកាសលេខ ធ៧.០៩.២១៣ ប្រ.ក ស្តីពីការបើកទូលាយក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ ។

១.២.៤ អន្តរកាលក្នុងការគ្រប់គ្រង

ក្រមរដ្ឋប្បវេណី គឺជាវិធាននៃនីតិឯកជនរួម ។ មានន័យថា ទំនាក់ទំនងឯកជនគេត្រូវអនុវត្ត តាមវិធាននៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ប៉ុន្តែគេនឹងអនុវត្តតាមច្បាប់ពិសេសចំពោះសកម្មភាពអ្វីមួយ ប្រសិនបើ មានចែងក្នុងច្បាប់ពិសេសនោះ ។ ម៉្យាងទៀតប្រសិនបើមានច្បាប់ពិសេសដែរ តែមិនមានបញ្ញត្តិ ចែង ឬចែងមិនច្បាស់លាស់ នោះក្រមរដ្ឋប្បវេណីនឹងត្រូវយកទៅអនុវត្ត ។ តួយ៉ាងដូចជា គ្រឹះស្ថាន ធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុឋិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាក៏ពិតមែន តែចំពោះ សកម្មភាពមួយចំនួន ត្រូវអនុវត្តតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីក្នុងករណីដែលធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជាមិនបាន កំណត់ ។ យ៉ាងណាមិញ ចំពោះកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគដែលអនុវត្តសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យានេះ ត្រូវអនុវត្តតាមប្រកាសដែលចេញ ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា តែចំពោះនីតិវិធីក្នុងការបង្កើតកិច្ចសន្យា សុពលភាព ការរំលាយ ជាដើមត្រូវអនុវត្តតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីវិញ ។

ជំពូកទី២
ការប្រាក់កំណត់នៅក្នុង
កិច្ចរដ្ឋប្បវេណី

ជំពូកទី២

ការប្រាក់កំណត់នៅក្នុងកិច្ចរដ្ឋប្បវេណី

ដូចបានលើកឡើងខាងលើ ការប្រាក់ដែលកំណត់ចំពោះកិច្ចរដ្ឋប្បវេណី វាហាក់ដូចជាមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញបន្តិច ក្នុងការស្វែងយល់ ព្រោះមានការកំណត់ដោយលិខិតបទដ្ឋានផ្សេងៗជាច្រើន ដែលទាមទារឲ្យយើងត្រូវសិក្សាដោយចំណាយពេលច្រើនបន្តិច ។

ក្នុងប្រទេសកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្ន ការចង់ការប្រាក់ឯកជន ត្រូវបានធ្វើប្រតិបត្តិការយ៉ាងសកម្ម ។ ប្រជាពលរដ្ឋជាច្រើនបានជ្រើសរើសយកការចង់ការប្រាក់ឯកជន ទោះពួកគាត់ដឹងថាគាត់ត្រូវមានបន្ទុកយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ក្នុងការបង់ការប្រាក់ជូនដល់ម្ចាស់បំណុលក៏ដោយចុះ ។ ដើមចមដែលនាំឲ្យប្រជាពលរដ្ឋ នៅតែជ្រើសរើសយកការប្រើប្រាស់ សេវាខ្ចីប្រាក់ឯកជន ដោយសារតែភាពខ្វះខាត ភាពងាយស្រួលមិនស្មុគស្មាញចំពោះលិខិតស្នាមផ្សេងៗ មានភាពឆាប់រហ័ស និងលាក់ការសម្ងាត់បានល្អ (ដឹងតែរវាងម្ចាស់បំណុល និង កូនបំណុលប៉ុណ្ណោះ) ។ ចំនុចទាំងអស់នេះហើយដែលជំរុញឲ្យការចងការប្រាក់ឯកជន នៅតែមានសក្តានុពល បើទោះបីជាការយកអត្រាការប្រាក់នោះខ្ពស់ជាងអត្រាការប្រាក់ ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ក៏ដោយ ។

ផ្តើមចេញពី ក្រមរដ្ឋប្បវេណីដែលជានីតិរូមនៃនីតិឯកជន ឃើញថាការប្រាក់ត្រូវបានបែងចែកជាពីរ គឺការប្រាក់តាមកិច្ចសន្យា និង ការប្រាក់តាមការកំណត់របស់ច្បាប់ ។

ហេតុដូចនេះក្នុងជំពូកនេះ យើងមានគោលបំណងធ្វើការបកស្រាយ ទៅលើពីរចំណុចធំៗ គឺ ការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ (១.១) និង ការប្រាក់តាមកិច្ចសន្យា (១.២)

១.១ អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់

១.១.១ អត្ថន័យទូទៅនៃអត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់

ប្រសិនបើ គូរភាគីបានព្រមព្រៀងកំណត់អំពីចំនួនអត្រាការប្រាក់ គេនឹងអនុវត្តតាមការព្រមព្រៀងនោះ ។ ផ្ទុយទៅវិញ នៅពេលដែលភាគីមិនបានកំណត់អំពីចំនួននៃអត្រាការប្រាក់ទេ ចំនួននៃអត្រាការប្រាក់ ត្រូវអនុវត្តតាមបញ្ញត្តនៃច្បាប់។ ការប្រាក់ប្រភេទនេះ គេហៅថាការប្រាក់កំណត់ដោយច្បាប់។

នៅបណ្តាលប្រទេសមួយចំនួន ជំនួសឲ្យអាត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ដែលមិនប្រែប្រួល គេយកអាត្រាការប្រាក់ផ្លូវការកំណត់ដោយធនាគារជាតិមកធ្វើការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ។[5]

ដោយសារសេចក្តីសម្រេចថា តើត្រូវអនុវត្តអត្រាការប្រាក់ ដែលអាចប្រែប្រួលបាននេះ មិនត្រឹមតែតម្រូវអោយ មានការពិចារណាផ្នែកច្បាប់ប៉ុណ្ណោះទេ **តែត្រូវគិតផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និង នយោបាយ** ថែមទៀត ដែលនេះ ជាវិធីសាស្ត្របែបទំនៀមទម្លាប់នៃការកំណត់ អត្រាការប្រាក់ដែលមិនប្រែប្រួល ត្រូវបានយកមកប្រើនៅក្នុង ក្រមរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជានេះ[6] ។

១.១.២ ប្រភេទផ្សេងៗនៃអត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់

តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៩ សង្កេតឃើញថា ការប្រាក់មានពីរ ប្រភេទគឺៈ ការប្រាក់ធម្មតា និង ការប្រាក់សមាស ។

ការប្រាក់ធម្មតា ជាការប្រាក់ដែលច្បាប់កំណត់ជាទូទៅ ហើយជាគោលការណ៍ការប្រាក់ធម្មតាកំណត់ដោយច្បាប់នេះ ត្រូវបានអនុវត្តលើគ្រប់ស្ថានភាពទាំងអស់ លើកលែងតែគូរភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នាកំណត់ជាមុននូវចំនួនអត្រាការប្រាក់ផ្សេងពីននេះ ។ ត្រង់ចំនុចនេះក្រមរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា បានកំណត់យ៉ាងច្បាស់ថា ចំពោះកាតព្វកិច្ចដែលត្រូវបង្កើតការប្រាក់ក្នុងករណីដែលគ្មានការកំណត់ផ្សេងទេ ត្រូវគិតអត្រាការប្រាក់ចំនួន៥ភាគរយ(ប្រាំភាគរយ)ក្នុងមួយឆ្នាំ[7]។ អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ត្រូវបានអនុវត្តចំពោះករណីដែលកាតព្វកិច្ច ដែលភ្ជាប់នឹងការប្រាក់តាមច្បាប់ ឬ តាមកិច្ចសន្យា លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងពីអាត្រាផ្សេងពីនេះ ។[8]

ការប្រាក់សមាសក៏ត្រូវបានកំណត់ នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីផងដែរត្រង់មាត្រា ៣១៩ ដែលមានខ្លឹមសារថា នៅក្នុងករណីដែលមានការយឺតយ៉ាវមិនបានសងការប្រាក់ សម្រាប់រយៈពេលចាប់ពីមួយឆ្នាំឡើងទៅ ហើយទោះបីជាម្ចាស់បំណុលបានធ្វើការដាស់តឿនឲ្យសងយ៉ាងណាក៏ដោយក៏កូនបំណុលមិនព្រមសងប្រាក់នោះ ម្ចាស់បំណុលអាចបូកបញ្ចូលការប្រាក់យឺតយាវ ឬ ខកខាន

[5] មាត្រា ៣១៨ កថាខណ្ឌទី ៣នៃសេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី
[6] មាត្រា ៣១៨ នៃសេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី
[7] មាត្រា ៣១៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី
[8] មាត្រា ៣១៨ នៃសេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ទៅក្នុងប្រាក់ដើមបាន ។[9] ការប្រាក់ដែលត្រូវបានគិតលើចំនួនប្រាក់ដើមថ្មីដែលកើតឡើងពីការបូកបញ្ចូលរវាងការប្រាក់យឺតយ៉ាវ និង ប្រាក់ដើម ហៅថាការប្រាក់សមាស ។[10] **ឧទាហរណ៍៖** ក្នុងករណីដែលប្រាក់បានខ្ចីមានចំនួន១០០០ដុល្លារ ដោយគិតអត្រាការប្រាក់៨% ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ក្នុងករណីនេះ ប្រសិនបើ កូនបំណុលបានខកខានក្នុងការបង់ការប្រាក់ជូនម្ចាស់បំណុលពេញមួយឆ្នាំ បើទោះបីជាមានការដាស់តឿន ពីម្ចាស់បំណុលយ៉ាងណាក៏ដោយ នោះម្ចាស់បំណុលអាចធ្វើការបូកបញ្ចូលការប្រាក់ ៨% ជាមួយប្រាក់ដើម ១០០០ដុល្លារ ។ ដូចនេះ ការប្រាក់សមាស គឺជាការប្រាក់ដែលគិតលើប្រាក់ដើមថ្មីគឺ១០៨០ដុល្លារ ។ ដោយសារតែការប្រាក់សមាសជាបន្ទុកបន្ថែមចំពោះកូនបំណុល (អ្នកខ្ចីប្រាក់)ការប្រាក់សមាសនេះអាចធ្វើបាន លុះត្រាតែបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌតាមច្បាប់កំណត់ ។

សូមចងចាំថា ការប្រាក់សមាសអាចអនុញ្ញាតអោយយកបាន តែក្នុងករណីកូនបំណុលខានសងការប្រាក់ចាប់ពីមួយឆ្នាំឡើងទៅតែប៉ុណ្ណោះ ។ ចំពោះករណីដែលយើងតែងតែបានជួបប្រទះក្នុងការអនុវត្តប្រចាំថ្ងៃនោះ គឺការកំណត់អត្រាការប្រាក់ប្រចាំខែ និងបញ្ចូលការប្រាក់នោះជា ប្រាក់ដើម ហើយមួយខែក្រោយកូនបំណុលមិនសងប្រាក់ត្រូវតែហាមឃាត់តាមមាត្រា៣១៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីនេះ។ ហេតុដូច្នេះ ទោះបីជាមានការព្រមព្រៀងរវាងភាគីក៏ដោយការព្រមព្រៀងនេះគ្មានសុពលភាពនោះទេ[11] ។

ចំពោះកាតព្វកិច្ចដែលមាន គោលបំណងសងជាប្រាក់ ទោះបីជាកូនបំណុលមានសំអាងបញ្ជាក់ថា ការយឺតយ៉ាវក្នុងការសងបានកើតឡើងដោយប្រធានសក្តិក៏ដោយ ក៏កូនបំណុលនោះមិនអាចរួចផុតពីការសងការប្រាក់ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការយឺតយ៉ាវនោះបានដែរ ។ ត្រង់ចំនុចនេះ សូមទាញចំណាប់អារម្មណ៍ថា ការយឺតយ៉ាវក្នុងការសងការប្រាក់ ច្បាប់បានបញ្ញត្តិអំពីស្ថានភាពពីរផ្សេងគ្នាគឺ៖

ការយឺតយ៉ាវ ក្នុងការសងការប្រាក់ ដោយគ្មានកំហុសរបស់កូនបំណុល ។ ប្រសិនបើចំពោះកាតព្វកិច្ចជាប្រាក់ ដែលកូនបំណុលមិនមានលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តឡើយ ។ ក្នុងករណីនៃអលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចផ្សេងទៀតក្រៅពីកាតព្វកិច្ចជាប្រាក់ ប្រសិនបើកូនបំណុលមានកំហុសនោះ

[9] មាត្រា ៣១៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

[10] មាត្រា ៣១៩ នៃសេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

[11] មាត្រា ៣១៩ នៃសេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

កាតព្វកិច្ចដំបូងនឹងក្លាយទៅជា កាតព្វកិច្ចនៃសំណងការខូចខាត ។ ផ្ទុយទៅវិញ បើកាតព្វកិច្ចជាប្រាក់ នោះកាតព្វកិច្ចដំបូង មិនត្រូវរលត់ដោយអលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តទេ ។ រាល់ករណីដែលកូនបំណុលមិនអាចសងចំពោះកាតព្វកិច្ចជាប្រាក់ គឺជាការយឺតយ៉ាវក្នុងការអនុវត្ត ហើយម្ចាស់បំណុលអាចទាមទារសំណងការខូចខាតបាន ។ សរុបសេចក្តីមក ការកន្លងហួសនៃពេលកំណត់អនុវត្តកាតព្វកិច្ចជាប្រាក់ត្រូវក្លាយជាការយឺតយ៉ាវក្នុងការអនុវត្តជានិច្ច ហើយការប្រាក់នៅក្នុងអំឡុងពេលយឺតយ៉ាវដែលជាសំណងនៃការខូចខាត ត្រូវបានទទួលស្គាល់ ដោយមិនគិតពិចារណានត្តិភាព ឬអនត្តិភាពនៃកំហុសកូនបំណុលនោះទេ ។

<u>**ឧទាហរណ៍៖**</u> សំណងការខូចខាតដែលមានចំនួនលើសពីការប្រាក់ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការយឺតយ៉ាវ គឺករណីដែលអ្នកឲ្យខ្ចី (ម្ចាស់បំណុល) បានពន្យល់ទៅអ្នកខ្ចី (កូនបំណុល) ថា អ្នកខ្ចីនឹងជួបប្រទះការលំបាក ប្រសិនបើ ខ្លួនមិនបានទទួលប្រាក់កម្ចីនោះតាមពេលកំណត់ ពីព្រោះខ្លួនត្រូវប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចីនេះ ដើម្បីបង់ថ្លៃតាមកិច្ចសន្យាទិញលក់ ឲ្យទៅតតីយជន ប៉ុន្តែកូនបំណុលនោះមិនបាន អនុវត្តកាតាព្វកិច្ចតាមពេលកំណត់ (ពេលកំណត់បានកន្លងហួស) ដូច្នេះហើយតតិយជនរំលាយកិច្ចសន្យា ធ្វើអោយអ្នកឲ្យខ្ចីទទួលការខូចខាត ។ ចំពោះការខូចខាតដែលកើតឡើង ដោយស្ថានភាពពិសេសរបស់ម្ចាស់បំណុល ប្រសិនបើកូនបំណុលមានកំហុស ការខូចខាតនោះអាចក្លាយទៅជាកម្មវត្ថុនៃសំណងនៃការខូចខាត[12] ។

១.២ អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់តាមកិច្ចសន្យា

បន្ទាប់ពីយើងបានដឹងអំពីការប្រាក់កំណត់ដោយច្បាប់រួចមក យើងនឹងបន្តសិក្សាអំពីការប្រាក់ដែលកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា ។ ដោយអនុឡោមតាម មាត្រា៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជាឆ្នាំ ២០០៧ ចែងអំពីគោលការណ៍គ្រឹះនៃការគោរពឆន្ទៈរបស់បុគ្គលឯជនដែលហៅថា « **គោលការណ៍ស្វ័យភាពនៃ-បុគ្គលឯកជន** » ដែលបានកំណត់ថាក្រមនេះគោរពនូវសេរីភាពនៃឆន្ទៈបុគ្គល និង បញ្ញត្តិអំពីទំនាក់ទំនងគតិយុត្តិប្រកបដោយសមភាពរវាងបុគ្គលឯកជន ដោយរួមបញ្ចូលទាំងនីតិបុគ្គល ។ ក្នុងន័យនេះ សង្គមបច្ចុប្បន្ន បុគ្គលគ្រប់រូប មានសេរីភាព និង សមភាព ក្នុងការបង្ហាញឆន្ទៈលើសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ។ ដូចនេះ បុគ្គលគ្រប់រូប មិនត្រូវបានចងដោយឆន្ទៈរបស់បុគ្គលដ៏ទៃនោះទេ លើកលែងតែ មានការព្រមព្រៀងក្នុងការជួញដូរតាមកិច្ចសន្យាជាមួយបុគ្គលដ៏ទៃនោះ ដោយឆន្ទៈរបស់

[12]មាត្រា ៣៩៩ នៃសេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ខ្លួន ។ គោលការណ៍នេះ ត្រូវចែងជាគោលការណ៍មូលដ្ឋានក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីដូចជា សេរីភាពនៃលក្ខណៈបុគ្គលតាមច្បាប់ សេរីភាពក្នុងការប្រើប្រាស់អាស្រ័យផល និង ចាត់ចែងទ្រព្យ និងសេរីភាពក្នុងកិច្ចសន្យា ។ ដូច្នេះការកំណត់ចំពោះអត្រាការប្រាក់នេះ ភាគីអាចមានសេរីភាពក្នុងការព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីកំណត់ការប្រាក់ដែលច្បាប់ធ្វើការទទួលស្គាល់តាមការកម្រិត ។

១.២.១ និយមន័យនៃអត្រាការប្រាក់ក្នុងកិច្ចសន្យា

ជាគោលការណ៍ អាត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវកំណត់តាមការព្រមព្រៀងរបស់ភាគី អត្រាការប្រាក់នេះ ហៅថា « **អត្រាការប្រាក់ក្នុងកិច្ចសន្យា** »[13] ។ តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៥៨៤ ក្នុងករណីដែលត្រូវបង់ការប្រាក់ តាមការព្រមព្រៀងរបស់ភាគី ឬ បញ្ញត្តិច្បាប់ ប្រសិនបើភាគីបើពុំបានកំណត់អត្រាការប្រាក់ទេនោះត្រូវអនុលោមតាមអត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់[14]។ ន័យជារួមយើងអាចយល់បានថា ក្នុងករណីដែលភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នា សន្យាបង់ការប្រាក់ តែមិនបានកំណត់នូវអត្រាការប្រាក់នេះទេ ត្រូវយកអត្រាការប្រាក់ដែលបានកំណត់ក្នុងក្រមនេះ គឺអត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ក្នុងច្បាប់[15] ។ ការកំណត់អត្រាការប្រាក់ក្នុងកិច្ចសន្យាមាន ២ ករណី៖

<u>**ករណីទី១៖**</u> ការព្រមព្រៀងកំណត់ចំនួនអត្រាការប្រាក់ ដែលមានកម្រិតខ្ពស់ជាងអត្រាការប្រាក់កំណត់ដោយច្បាប់ ។ ចំពោះអត្រាការប្រាក់នៅក្នុងកិច្ចសន្យា ដែលខ្ពស់ជាងអត្រាការប្រាក់កំណត់ដោយច្បាប់ ត្រូវកំណត់ក្នុងទម្រង់ជាលាយល័ក្ខអក្សរ ដោយហត្ថលេខារបស់គូភាគី ទើបមានអនុភាព[16] ។

<u>**ករណីទី២៖**</u> ការព្រមពៀងកំណត់អត្រាការប្រាក់ ទាបជាងអត្រាដែលកំណត់ដោយច្បាប់។ ខ្ពស់ជាងកិច្ចសន្យា ក្នុងករណីនេះ បើអត្រាការប្រាក់ដែលបានព្រមគ្នានោះទាបជាងការប្រាក់ដែលកំណត់កំណត់ដោយច្បាប់ នោះការព្រមព្រៀងនោះនឹងមានសុពលភាពក្នុងអនុវត្ត ទោះបីជាការព្រមព្រៀងនោះធ្វើជាលាយល័ក្ខអក្សរ ចុះហត្ថលេខាកូនបំណុល ឬ ផ្ទាល់មាត់ក៏ដោយ ។

---

[13] មាត្រា ៥៨៤ វាក្យខណ្ឌ១នៃសេចក្ដីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

[14] មាត្រា ៥៨៤ កថាខណ្ឌ១នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧

[15] មាត្រា ៥៨៤ វាក្យខណ្ឌ២នៃសេចក្ដីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

[16] មាត្រា ៥៨៤ កថាខ័ណ្ឌ២ វាក្យខណ្ឌ១នៃសេចក្ដីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

យើងបានដឹងច្បាស់ហើយអំពី ការកំណត់អត្រាការប្រាក់តាមកិច្ចសន្យា អំពីមូលដ្ឋាននានា នីតិវិធីក្នុងគិតការប្រាក់តាមកិច្ចសន្យានេះ ។ នៅមានចំណុចសំខាន់មួយទៀតនៃ ការកំណត់អត្រាការប្រាក់តាមការព្រមព្រៀងនេះ គឺ **ការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត ។**

ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិត្រងមាត្រា៥៨៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧ បានកំណត់និយមន័យថា អត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត សំដៅទៅលើអត្រាការប្រាក់អតិបរមា ដែលអាចកំណត់បាន។ ដោយស្រេមច្បាប់ និង តាមការព្រមព្រៀងរបស់ភាគី ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ និង បទដ្ឋានគតិយុត្តិ។

បើទោះបីជា ភាគីអាចកំណត់ការប្រាក់ ខ្ពស់ជាងអត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ខាងលើនេះបាន ក៏ប៉ុន្តែភាគីមិនអាចកំណត់អត្រានេះលើសពីអត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិតនេះឡើយ ។[17] ប្រសិនបើភាគីបានកំណត់អត្រាការប្រាក់លើសពី អត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត ភាគដែលលើសពី កម្រិតនៃអត្រាការប្រាក់កម្រិតដោយច្បាប់នោះ ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ រីឯអ្នកខ្ចីមានករណីកិច្ចសង តែចំពោះការប្រាក់ដែលត្រូវបានគណនាតាមអត្រាការប្រាក់ ដែលត្រូវបានកម្រិតនោះប៉ុណ្ណោះ ។

នៅក្នុងរណី ដែលបានសងការប្រាក់ដែលលើសពីអត្រាការប្រាក់ ដែលត្រូវបានកម្រិតហើយ ត្រូវចាត់ទុកថាភាគដែលលើសពីកម្រិតនោះ ជាការកាត់បំណុលទៅលើប្រាក់ដើម ។ នៅក្នុងករណីដែលបានកាត់បំណុលទៅលើប្រាក់ដើម ចំពោះផ្នែកដែលលើសពីការកម្រិតហើយ តែនៅមានសេសសល់ទៀត អ្នកឲ្យខ្ចីត្រូវសងទៅឲ្យអ្នកខ្ចី ដោយភ្ជាប់ជាមួយប្រាក់សំណងនៃការខូចខាតដោយគណនាតាមអត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃដែលបានបង្កើតឲ្យមានការសេសសល់នៃការសងរហូតដល់ថ្ងៃដែលបានសងនោះ ។[18]

យោងតាមមាត្រា១៧ នៃច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី អត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត ដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី១ នៃមាត្រា ៥៨៥ (ការប្រាក់កម្រិត) នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ត្រឹមអត្រាចាប់ពី ១០ % ភាគរយ ទៅ ៣០% ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ដូចនេះផ្អែកតាមបញ្ញត្តិនេះ យើងដឹងបានត្រឹមតែចន្លោះ នៃអត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបាន

[17] មាត្រា ៥៨៥ កថាខណ្ឌទី២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧

[18] មាត្រា ៥៨៥ កថាខណ្ឌទី៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧

កម្រិតប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះ ដើម្បីដឹងលម្អិតពីទំហំជាក់លាក់នៃអត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិតនេះ គឺត្រូវមើលក្នុងប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

ផ្អែមតាមប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធមិលេខ ១២៨.កយ.ប្រក/១១ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១ ក្នុងប្រការ១ ការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិតត្រូវបានកំណត់មិនឲ្យលើសពីចំនួន ១៨% ក្នុងមួយឆ្នាំ។

ការប្រាក់នៅក្នុងកិច្ចរដ្ឋប្បវេណីនេះ ត្រូវបានបែងចែកចេញជា ៣ ប្រភេទគឺ ការប្រាក់ធម្មតាដែលត្រូវបានកម្រិត ការប្រាក់យឺតយ៉ាវ ការប្រាក់បង្គរ ឬ ការប្រាក់សមាស ។

១.២.៣ ប្រភេទនៃអត្រាការប្រាក់តាមកិច្ចសន្យា

១.២.៣.១ អត្រាការប្រាក់ធម្មតាដែលត្រូវបានកម្រិត

ក្រមរដ្ឋប្បវេណី តែងតែគោរពនូវស្វ័យភាពនៃបុគ្គលឯកជនជានិច្ច ។ មានន័យថា គូភាគីដែលជាបុគ្គលឯកជន អាចធ្វើការព្រមព្រៀងដោយសេរី រួមទាំងការកំណត់នូវការចំនួននៃអត្រាការប្រាក់ផងដែរ ។ ប៉ុន្តែ ចំពោះបញ្ហាការប្រាក់នេះ ប្រសិនបើយើងបើកទូលាយឲ្យបុគ្គលឯកជនអាចកំណត់ដោយសេរី ដោយឥតដែនកំណត់នោះ វានឹងមានបញ្ហាក្នុងសង្គមដូចជា ម្ចាស់បំណុលរំលោភស្ថានភាពលើកូនបំណុល ដើម្បីទទួលបានកម្ចីកូនបំណុលសុខចិត្តឲ្យអត្រាការប្រាក់ខ្ពស់ហួសហេតុ ជាដើម ។ ហេតុផលនេះហើយ ទើបក្រមរដ្ឋប្បវេណីបានកម្រិតទៅលើការព្រមព្រៀងរបស់គូភាគី ក្នុងការកំណត់អំពីចំនួនអត្រាការប្រាក់ ។ នេះគេហៅថា ការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត។

ការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិតនេះ មានចែងក្នុងមាត្រា ៥៨៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។ ប៉ុន្តែមិនឃើញមានកំណត់អំពីចំនួននៃអាត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិតឡើយ ។ រហូតដល់ច្បាប់ស្តីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ក៏មិនទាន់មានកំណត់ច្បាស់លាស់អំពីការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិតឡើយ ដោយគ្រាន់តែបានចង្អុលបង្ហាញឲ្យរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ចេញនូវប្រកាសដើម្បីកំណត់ចំនួនការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត ក្នុងចន្លោះពី ១០ ភាគរយ ដល់ ៣០ ភាគរយ ។[19] មានន័យថាក្រសួងយុត្តិធមិត្រូវកំណត់ចំនួននៃអត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិតមិនឲ្យតិចជាង ១០ ភាគរយ និងមិនឲ្យលើសពី៣០ ភាគរយឡើយ ។

[19] ច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ ២០១១ មាត្រា១៧ កថាខណ្ឌ១

ប្រកាសលេខ ១២៨ កយ ប្រក/១១ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ស្តីពី អត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត បានកំណត់យ៉ាងជាក់លាក់ អំពីចំនួនអត្រាដែលត្រូវបានកម្រិត តាមអត្ថន័យនៃប្រកាសនេះ គូរភាគីអាចធ្វើការព្រមព្រៀង ដោយកំណត់ចំនួននៃអត្រាការប្រាក់បាន ប៉ុន្តែមិនឲ្យលើសពី ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំឡើយ[20] ។

១.២.២.២ អត្រាការប្រាក់យឺតយ៉ាវ

នៅពេលពេល ភាគីកូនបំណុលមិនបានអនុវត្តន៍កាតព្វកិច្ច តាមពេលកំណត់សង នោះ ហើយជាស្ថានភាពយឺតយ៉ាវក្នុងការអនុវត្តកាតព្វកិច្ច ។[21] ក្នុងស្ថានភាពយឺតយ៉ាវនេះ ម្ចាស់បំណុល អាចទាមទារសំណងការខូចខាត ដែលកើតចេញពីការយឺតយ៉ាវនោះ តាមផ្លូវតុលាការ ។ ហើយ តុលាការនឹងវិនិច្ឆ័យដោយឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងផ្តល់សំណងការខូចខាត តាមការជាក់ស្តែង ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើគូរភាគីបានព្រមព្រៀងជាមុន កំណត់ចំនួននៃការខូចខាត នោះតុលាការនឹងវិនិច្ឆ័យផ្តល់ សំណងការខូចខាតនោះ តាមការព្រមព្រៀងរបស់គូរភាគី ។ នៅក្នុងបញ្ហាការប្រាក់ ការកំណត់ ទុកជាមុននូវសំណងបែបនេះ គេហៅថា **ការប្រាក់យឺតយ៉ាវ** ។

ដូចគ្នានឹងអត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិតដែរ ការប្រាក់យឺតយ៉ាវត្រូវបាន ច្បាប់ស្តីពី ការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ចង្អុលបង្ហាញឲ្យរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ចេញនូវប្រកាសដើម្បីកំណត់ ចំនួនការប្រាក់យឺតយ៉ាវ ក្នុងទំហំពី១,២ ទៅ ២ដងនៃអត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត ។[22] មាន ន័យថា ក្រសួងយុត្តិធម៌ត្រូវកំណត់ចំនួននៃអត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត មិនឲ្យតិចជាង១០ភាគរយ និង មិនឲ្យលើសពី៣០ ភាគរយឡើយ ។

យោងតាមប្រការ២ នៃប្រកាសលេខ ១២៨ កយ ប្រក/១១ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១ ស្តីពី អត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ គូរភាគីអាចកំណត់ទុកជាមុននូវអត្រា ការប្រាក់យឺតយ៉ាវមិនឲ្យលើសពី ១,៥ ដងនៃការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិតឡើយ ។ មានន័យថា អត្រាការប្រាក់យឺតយ៉ាវ វាមានមានលក្ខណៈប្រែប្រួលទៅតាមអត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត ។

---

[20] ប្រការ១ កថាខណ្ឌទី១នៃប្រកាសលេខ ១២៨ កយ ប្រក/១១ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១របស់ក្រសួង យុត្តិធម៌

[21] បទបង្ហាញអំពីកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគរបស់មេធាវី អ៊ី ប៉ូលី ទូរស្សន៍បាយ៉ន ថ្ងៃទី០១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦

[22] ច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តន៍ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ ២០១១ មាត្រា១៧ កថាខណ្ឌទី២ និងទី៣

ឧបមាថា៖ គូរភាគីបានបង្កើតកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគ ដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវអត្រាការប្រាក់ ១២ ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ករណីនេះ ប្រសិនបើភាគីនៃកិច្ចសន្យាបានព្រមព្រៀងកំណត់ ជាមុននូវអត្រាការប្រាក់យឺតយ៉ាវនោះភាគីអាចកំណត់បានមិនឲ្យលើពី១៨ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំឡើយ ។ ព្រោះ១,៥ ដង នៃ១២ ភាគរយ ស្មើនឹង ១៨ ភាគរយ ។

១.២.២.៣ ការប្រាក់បង្គរ ឬ ការប្រាក់សមាស

ក្នុងករណីដែលមានការយឺតយ៉ាវមិនបានសងការប្រាក់ សម្រាប់រយៈពេលចាប់ពីមួយឆ្នាំឡើងទៅ ហើយទោះបីជាម្ចាស់បំណុលបានដាស់តឿន អោយសងយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏កូនបំណុលមិនព្រមសងការប្រាក់នោះ ម្ចាស់បំណុលអាចបូកបញ្ចូល ការប្រាក់ដែលយឺតយ៉ាវនោះ ទៅក្នុងប្រាក់ដើមបាន ។[23] ការបូកបញ្ចូលការប្រាក់ទៅក្នុងប្រាក់ដើមបែបនេះតាមច្បាប់ហៅថា ការប្រាក់សមាស ។[24]

អនុលោមតាមមាត្រា ៣១៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដើម្បីអាចគិតការប្រាក់ សមាស ឬ ការប្រាក់បង្គរបាន ត្រូវមានលក្ខខណ្ឌ ២៖

- កូនបំណុលយឺតយ៉ាវក្នុងការសងការប្រាក់រយៈពេលមួយឆ្នាំពេញ
- ម្ចាស់បំណុលដាស់តឿនយ៉ាងណាក៏កូនបំណុលមិនព្រមសងការប្រាក់នោះ

ដរាបណាលក្ខខណ្ឌទាំង២នេះ ត្រូវបានបំពេញ ទើបម្ចាស់បំណុលអាចគិតការប្រាក់សមាសនេះបាន ។

ឧទាហរណ៍៖ លោក **ខ** បានខ្ចីប្រាក់លោក **គ** ចំនួន ១០០០០មុឺនដុល្លារ ដោយសន្យាគ្នាគិតការប្រាក់ ១០% ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ក្រោយមក **ខ** មិនបានបងការប្រាក់រយៈពេលមួយឆ្នាំពេញ ។ ដូចនេះ **គ** អាចបូក ការប្រាក់ដែលយឺតយ៉ាវ ១០% ក្នុងមួយឆ្នាំដែលស្មើនឹង ១០០០ ដុល្លារ ទៅក្នុងប្រាក់ដើមបាន ។ ដូចនេះប្រាក់ដើមគឺ ១១០០០ ដុល្លារ ហើយ **គ** ចាប់គិតការប្រាក់លើប្រាក់ដើមថ្មី ១១០០០ ដុល្លារ ។

១.៣ ពេលវេលា និង ទីកន្លែងនៃការបង់ការប្រាក់

១.៣.១ ពេលវេលា

ជាគោលការណ៍ ប្រសិនបើភាគីបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការសង ម្ចាស់បំណុលមិនអាចទាមទារឲ្យកូនបំណុលសងមុនកាលកំណត់បានឡើយបានឡើយ ។ ពោល គឺម្ចាស់បំណុលត្រូវរង់

[23] មាត្រា ៣១៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧

[24] មាត្រា ៣១៩ នៃសេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ចាំរហូតដល់ពេលកំណត់សងបានមកដល់ ទើបម្ចាស់បំណុលអាចទាមទារឲ្យកូនបំណុលបាន ។ ចំណែកឯកូនបំណុលវិញ មិនចាំបាច់សងដល់ម្ចាស់បំណុលទេ ប្រសិនបើកាលបរិច្ឆេទនៃការសង មិនទាន់មកដល់ ។ ប៉ុន្តែកូនបំណុលអាចសងទៅម្ចាស់បំណុលបាន ទោះបីជាកាលកំណត់មិនទាន់មកដល់ក៏ដោយ ។ ការសងមុនកំណត់ពេលរបស់កូនបំណុលបែបនេះ គេហៅថា **ការបោះបង់ផលប្រយោជន៍នៃការកំណត់ពេល**[25]។

បើតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជាមាត្រា ៥៩៤ កថាខណ្ឌទី២ ចែងថា "ប្រសិនបើ ភាគីមិនបានកំណត់កាលបរច្ឆេទនៃការសងទេ អ្នកអោយខ្ចីអាចដាស់តឿនឲ្យសង ក្នុងអំឡុងពេលសមរម្យបាន ។ ក្នុងន័យនេះអ្នកឲ្យខ្ចី ឫម្ចាស់បំណុល ត្រូវធ្វើការដាស់តឿន ហើយកំណត់រយៈពេលសមរម្យទៅអោយកូនបំណុលដើម្បីអនុវត្តការតាព្វកិច្ច ក្នុងរណីដែលគូរភាគីទាំងពីរមិនបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការសង ហើយកូនបំណុលត្រូវអនុវត្តកាតាព្វកិច្ច នៅកាលបរិច្ឆេទនៃការកំណត់សមរម្យដោយម្ចាស់បំណុលមកដល់។ កូនបំណុលត្រូវសងតាមខ្លឹមសារនៃការតាព្វកិច្ច និងតាមគោលការណ៍នៃភាពសុចរិត នឹងភាពស្មោះត្រង់[26] ។ កូនបំណុលត្រូវសងនៅម៉ោងធម្មតាតាមទំនៀមទំលាប់ និងគោលការណ៍សុចរិតភាព និងភាពស្មោះត្រង់ ។ កូនបំណុលអាចយកវត្ថុជំនួសផ្សេងទៀតក្រៅពីវត្ថុជាកម្មវត្ថុក្នុងកិច្ចសន្យា ដើម្បីធ្វើការសងទៅម្ចាស់បំណុលបាន ក្នុងករណីម្ចាស់បំណុលព្រមទទួលយក។ អ្នកខ្ចីនៃកិច្ចសន្យាបរិភោគដោយគ្មានការប្រាក់ អាចសងនៅពេលណាក៏បានផ្ទុយទៅវិញ បើអ្នកខ្ចីបរិភោគដែលមានភ្ជាប់ការប្រាក់ អាចសងនៅមុនកាលបរិច្ឆេទសង ដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យាបាន ។ ក៏ប៉ុន្តែ នៅក្នុងករណីដែលធ្វើឲ្យមានការខូចខាតដល់អ្នកអោយខ្ចីដោយសារការសងនោះ អ្នកខ្ចីត្រូវសងសំណងនៃការខូចខាត ដោយផ្អែកតាមស្មារតីនៃមាត្រា ៣៣០កថាខណ្ឌទី២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។

ចំពោះកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគដែលមានការប្រាក់ ការសងមុនពេលកំណត់ និង ធ្វើអោយខូចផលប្រយោជន៍ដល់ការទទួលការប្រាក់របស់អ្នកឲ្យខ្ចី ហេតុនេះហើយបានជាមានចម្ងល់មួយកើតឡើងថា ប្រហែលជាអ្នកខ្ចីគ្មានសេរីភាព ក្នុងការបោះបង់ចោលនូវផលប្រយោជន៍នៃការកំណត់ពេលនេះទេ ហេតុដូច្នេះតាមបញ្ញត្តិ៥៩៤ កថាខ័ណ្ឌ៤ បានអនុញ្ញាតអោយអ្នកខ្ចីអាចបោះបង់ចោល

[25] មាត្រា ៥៩៤ កថាខណ្ឌទី១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧

26 មាត្រា ៩៤០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧

នូវផលប្រយោជន៍នៃការកំណត់អំឡុងពេលបាន ។ តែអ្នកខ្ចីមានករណីកិច្ចសង់ការខូចខាត់របស់អ្នកអោយខ្ចី ។

១.៣.២ ទីកន្លែងនៃការសងការប្រាក់

ដោយយោងតាមមាត្រា ៥៩៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឆ្នាំ ២០០៩ បានចែងថា ប្រសិនពុំមានការព្រមព្រៀងរវាងភាគី អំពីទីកន្លែងនៃការសងទេ អ្នកខ្ចីត្រូវយកវត្ថុនៃដែលជាកម្មវត្ថុនៃការសងនោះ ទៅសង នៅលំនៅឋានរបស់អ្នកឲ្យខ្ចី ។ តាមខ្លឹមសារនេះ ដោយផ្អែកតាមគោលការណ៍ទូទៅនៃច្បាប់កាតព្វកិច្ច ទីកន្លែងនៃការសង គឺលំនៅដ្ឋានរបស់ម្ចាស់បំណុល ។[27] ក៏ប៉ុន្តែភាគី អាចធ្វើការព្រមព្រៀងគ្នាក្នុងការកំណត់ទីកន្លែងសងប្រាក់នេះ នៅក្នុងកិច្ចសន្យាបាន ។ សោហ៊ុយនៃការសងនេះជាបន្ទុករបស់កូនបំណុល ក៏ប៉ុន្តែបើសើហ៊ុយនៃការសងនោះកើនឡើងដោយសារការផ្លាសប្តូរ ទីលំនៅរបស់ម្ចាស់បំណុល ម្ចាស់បំណុលត្រូវទទួលបន្ទុកនូវចំនួនកំណើននៃសោហ៊ុយនោះ[28] ។

[27] មាត្រា ៥៩៥ កថាខណ្ឌ១ នៃសេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

[28] មាត្រា ៥៤៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧

ជំពូកទី៣

អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់

ដោយធនាគារជាតិ

អនុវត្តសម្រាប់

គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ

ជំពូកទី៣

អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយធនាគារជាតិអនុវត្តសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ

សេវាកម្មឥណទាន គឺជាសេវាមួយដែលកំពុងតែមានការរីកចម្រើនខ្លាំង នាពេលបច្ចុប្បន្ន ។ ធនាគារ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រតិបត្តករជនបទ បានបន្តបង្កើតថ្មី និង ពង្រីកវិសាលភាពឥណទានរបស់ខ្លួនជាហូរហែរ ។ ប្រជាពលរដ្ឋចាប់តាំងពីទីក្រុងដល់ទីជនបទ បានខ្ចីបំណុលពីធនាគារ និង គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។ ការខ្ចីប្រាក់ទាំងនោះមានគ្រប់ទំហំទាំង កម្ចីខ្នាតតូច ខ្នាតមធ្យម និង ខ្នាតធំ ។

ប្រជាពលរដ្ឋដែលប្រើប្រាស់សេវាឥណទានទាំងនោះមួយចំនួន មិនបានដឹងទេថា សព្វថ្ងៃធនាគារ និង គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលគាត់បានទៅខ្ចីប្រាក់ទាំងនោះ បានធ្វើការកំណត់អត្រាការប្រាក់ដោយ ធនាគារ និង មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទាំងនោះ ។

គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ ដែលកំពុងប្រតិបត្តិការឥណទាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវឋិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ធនាគារជាតិ ។ បច្ចុប្បន្នមានច្បាប់ជាច្រើនដែលត្រូវបង្កើតឡើង ដើម្បីរៀបចំ និង គ្រប់គ្រងទៅលើគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានជាអាទិ៍ដូចជា ច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ច្បាប់ស្តីភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ច្បាប់ស្តីពី លក្ខខណ្ឌសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ជាដើម ។

បញ្ហាដែលសាធារណៈជនទូទៅ កំពុងតែមានការចាប់អារម្មណ៍ខ្លាំង ក្នុងមួយរយៈពេលចុងក្រោយនោះគឺ ប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិស្តីពី ការកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន ។ នៅមុនពេលមានការដាក់ចុះនូវប្រកាសនេះ អត្រាការប្រាក់ឥណទានត្រូវកំណត់ ដោយប្រកាសស្តីពី ការបើកទូលាយក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ ។

ហេតុដូច្នេះដើម្បីជំរុញឲ្យការបកស្រាយមានភាពងាយស្រួល និង បានក្បោះក្បាយយើងបានធ្វើការបែងចែកជាពីរចំណុចធំ១៖ ១.១ អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់មុនប្រកាសស្តីពីការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ ១.២ ការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន ។

១.១ អត្រាការប្រាក់ដែលអនុវត្តមុនប្រកាសស្តីពីការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់

នៅមុនពេលដែលមានការដាក់ចុះនូវ ប្រកាសស្តីពី ការដាក់ពិដានអត្រាការឥណទាននៅថ្ងៃទី១៣ ខែមិនា ឆ្នាំ២០១៧ អត្រាការប្រាក់ឥណទានដែលត្រូវអនុវត្តសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ គឺត្រូវអនុទ្បោមតាម ប្រកាសលេខ ធ៧-០៩-២១៣ ប្រ.ក ស្តីពី ការបើកទូលាយក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ ។ ប្រកាសទាំងពីរនេះ វាមានលក្ខណៈខុសពីគ្នាស្រឡះដោយប្រកាសស្តីពីការបើកទូលាយក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ បានផ្តល់ឱកាសយ៉ាងពេញលេញ ដល់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ អាចធ្វើការកំណត់អត្រាការប្រាក់ឥណទាន បានដោយសេរី ប៉ុន្តែប្រកាសថ្មីស្តីពី ការកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន បានធ្វើការកម្រិតអត្រាការប្រាក់អតិបរមាដែលគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុអាចយកពីអតិថិជនរបស់ខ្លួន ។

១.១.១ ការបើកទូលាយក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់

ប្រកាសស្តីពីការបើកទូលាយក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ បានចេញឲ្យប្រើនៅថ្ងៃទី០៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩ ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។ ប្រការ១ នៃប្រកាសនេះ ចែងថា « *គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុមានសិទ្ធិក្នុងការកំណត់នូវអត្រាការប្រាក់លើប្រាក់បញ្ញើ និងការផ្តល់ឥណទានជាប្រាក់រៀល និង ជារូបិយប័ណ្ណបរទេស យោងតាមលទ្ធភាព និង គោលនយោបាយ អត្រាការប្រាក់របស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុនីមួយៗ* » ។ មានន័យថាប្រកាសនេះ មិនបានធ្វើការកំណត់អត្រាការប្រាក់ឥណទាននោះទេ ដោយទុកឱកាសឲ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុទាំងនោះ ជាអ្នកធ្វើការកំណត់អត្រាការដោយខ្លួនឯងតាមដែលអាចធ្វើទៅបានដើម្បីទាក់ទាញអថិតិជន ។ ក៏ប៉ុន្តែ នៅរៀងរាល់ដំណាច់ខែនីមួយៗ គ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុត្រូវរាយការណ៍ជាលាយ លក្ខណ៍អក្សរ ស្តីពីអត្រាការប្រាក់ជាមធ្យមដែលអនុវត្តលើការផ្តល់ឥណទានមកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។[29] នេះលក្ខខណ្ឌមួយ ដែលធ្វើឲ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ មិនអាចកំណត់អត្រាការប្រាក់ឥណទានកម្រិតខ្ពស់ហួសហេតុពេកទោះគ្រឹះស្ថានទាំងនោះ មានសិទ្ធិក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់បានដោយសេរីក៏ដោយ តែត្រូវឋិតក្រោមការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យរបស់ធនាគារជាតនៃកម្ពុជា ដូច្នេះអត្រាការប្រាក់ឥណទានត្រូវឋិតក្រោមកម្រិតមួយសមរម្យ ។

ហេតុផលមួយជាក់លាក់ ដែលនាំឲ្យធនាគារជាតិ មិនធ្វើការកំណត់អត្រាការប្រាក់ឥណទានព្រោះដោយសារតែ ប្រទេសកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្ន បានប្រកាន់យកការអនុវត្តរបបទីផ្សារសេរី

[29] ប្រការ២ នៃប្រកាសស្តីពី ការបើកទូលាយក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ឆ្នាំ ២០០៩

ដូច្នោះហើយ ប្រសិនបើធនាគារជាតិលូកដៃ ក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ សម្រាប់ប្រតិបត្តិការឥណទាននោះមានន័យថា រដ្ឋបានលូកដៃចូល ឬ អន្តរាគមន៍ ក្នុងវិស័យឯកជន ដែលវាជាសកម្មភាពផ្ទុយស្រឡះពីគោលការណ៍គ្រឹះ នៃរបបទីផ្សារសេរីដែលបើកឱកាស យ៉ាងពេញលេញដល់វិស័យឯកជន ធ្វើប្រកួតប្រជែង ផលិតទំនិញ ឬ សេវា និង កំណត់តម្លៃក៏ដូចជាកំណត់អត្រាការប្រាក់ដោយឯករាជ្យ មិនមានការចូលអន្តរាគមន៍នោះទេ ។ ម៉្យាងវិញទៀត ផ្អែកលើអ្នកជំនាញ និង របាយការណ៍មួយចំនួនយើងឃើញអត្រាការសម្រាប់ពេលនោះវាទាប ហេតុដូច្នេះមិនមានលក្ខខណ្ឌណាដែលតម្រូវឲ្យធនាគារជាតិចូលអន្តរាគមន៍ចំពោះការប្រាក់ឥណទាននោះទេ ។

១.១.២ មូលដ្ឋានក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់

ដូចបានជម្រាបជូនខាងលើមកហើយ គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ មានសេរីភាពក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ ។ ដើម្បីកំណត់អំពីអត្រាការប្រាក់ គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុមានមូលដ្ឋានមួយចំនួនដូចជា ប្រភពទុន តម្លៃប្រតិបត្តិការ កម្រិតហានិភ័យ និងស្ថានភាពទីផ្សារ ជាដើម ។

១.១.២.១ ប្រភពទុន

ទុន ជាប្រភពដ៏សំខាន់ក្នុងការជំរុញឲ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ មានដំណើរការ ។ ជាទូទៅ ទុនមានប្រភពច្រើនដែលក្នុងនោះរួមមាន ដើមទុនរបស់ម្ចាស់ហ៊ុន ប្រាក់សន្សំរបស់អតិថិជន និងទុនពីក្រៅប្រទេស ។ កាលណាគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ មានប្រភពទុនផ្សេងគ្នា ការកំណត់អំពីអត្រាការប្រាក់ក៏មានចំនួនខុសគ្នាដែរ ព្រោះប្រភពទុនជាមូលហេតុចម្បង ដែលនាំឲ្យមានការកំណត់អត្រាការប្រាក់ឥណទាន ។ កន្លងមក យើងសង្កេតឃើញថាចំពោះធនាគារ ការកំណត់អត្រាការប្រាក់ឥណទានហាក់ដូចជា មានលក្ខណៈអត្រាតិចជាងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ព្រោះដោយហេតុថា ធនាគាទទួលបានទុនច្រើនមកពីប្រាក់សន្សំរបស់អតិថិជន ដែលប្រាក់សន្សំទាំងនោះ ជាប្រភពទុនដែលមានការចំណាយតិច ។ ដោយឡែកគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុវិញ ទុនចម្បងគឺទុនពីក្រៅប្រទេស ដូចជាកម្ចីធនាគារបរទេសជាដើម ។ ជាទូទៅ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបង់ការប្រាក់ នៅពេលដែលធ្វើកម្ចីពីធនាគារបរទេស។ ដូចនេះដើម្បីទទួលបានប្រាក់ចំណេញ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបូកបន្ថែមទៅលើអត្រាការប្រាក់នោះ ។

និយាយជារួម ទុនដែលមានការចំណាយទាបការប្រាក់ក៏ទាប ទុនដែលមានការចំណាយខ្ពស់អត្រាការប្រាក់ក៏ខ្ពស់ ។

១.១.២.២ តម្លៃប្រតិបត្តិការ

ជាការពិតណាស់ តម្លៃប្រតិបត្តិការតែងកើតមានគ្រប់ពេល ហើយការចំណាយទៅលើប្រតិបត្តិការអាចមានការប្រែប្រួលទៅតាមប្រភេទនៃផលិតផលឥណទាន[30] ។ ផលិតផលឥណទានខ្លះមានការចំណាយទៅលើប្រតិបត្តិការតិចដូចនេះអត្រាការក៏មានកម្រិតទាបដែរ ក៏ប៉ុន្តែផលិតផលឥណទានខ្លះ មានការចំណាយប្រតិបត្តិការខ្ពស់ នោះការកំណត់អត្រាការប្រាក់ក៏មានកម្រិតខ្ពស់ផងដែរ ។ ក្នុងន័យនេះ យើងឃើញថាគ្រឹះស្ថានមួយចំនួន បានផ្តល់ជម្រើសដល់អតិថិជនរបស់ខ្លួនក្នុងការសម្រេចចិត្តថា ត្រូវបង់ប្រាក់ត្រឡប់មកគ្រឹះស្ថានវិញដល់ការិយាល័យ ឬ តម្រូវឲ្យបុគ្គលិករបស់គ្រឹះស្ថានទៅទទួលប្រាក់បង់ប្រចាំខែដល់ទីលំនៅរបស់គាត់ ក្រោយពេលទទួលបានកម្ចី ។ ប្រសិនបើអតិថិជនជ្រើសរើស ការបង់ប្រាក់ដល់ការិយាល័យនោះ អត្រាការប្រាក់នឹងមានកម្រិតទាប ជាងការបង់ប្រាក់នៅទីលំនៅរបស់អតិថិជន នេះដោយសារតែការបង់ប្រាក់នៅទីលំនៅរបស់អតិថិជន មានការចំណាយផ្សេងៗទៅលើប្រតិបត្តិការខ្ពស់ជាង ការបង់នៅតាមការិយាល័យរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។ យើងអាចឃើញជាក់ស្តែង ការបង់ប្រាក់នៅទីលំនៅរបស់អតិថិជនគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុត្រូវចំណាយលើសម្ភារៈ (ម៉ូតូ សាំង...) និង ពេលវេលា ជាដើម ។

១.១.២.៣ កម្រិតហានិភ័យ

ហានិភ័យ សំដៅលើកម្រិតអសុវត្ថិភាពនៃឥណទាន ។ ជាការពិតណាស់ កម្រិតហានិភ័យនៃឥណទានមិនមានលក្ខណៈដូចគ្នានោះទេ វាមានការប្រែប្រួលទៅតាមប្រភេទនៃឥណទាន ។ ប្រភេទឥណទានខ្លះដែលមានកម្រិតហានិភ័យខ្ពស់ អត្រាការប្រាក់ មានកម្រិតខ្ពស់ ចំនែកឯឥណទានខ្លះដែលមានកម្រិតហានិភ័យទាប ការប្រាក់ក៏មានកម្រិតទាបដែរ ។ យើងសង្កេតឃើញជាទូទៅកម្ចី ដែលមិនតម្រូវឲ្យមានការដាក់ទ្រព្យធានា ការប្រាក់ត្រូវបានកំណត់ខ្ពស់ជាងកម្ចី ដែលមានការដាក់ទ្រព្យធានា ដោយហេតុថា កម្ចីគ្មានទ្រព្យធានា មានហានិភ័យខ្លាំងជាងកម្ចីធំដែលមានការដាក់ទ្រព្យធានា ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត នៅក្នុងការអនុវត្តសព្វថ្ងៃនៅក្នុងគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ការបង់ប្រាក់កម្ចីជូនគ្រឹះស្ថានពីសំណាក់អតិថិជនមានបីប្រភេទគឺ ទី១ កម្ចីបង់ប្រាក់ដើមរំលស់ថេរ និង ការប្រាក់រៀងរាល់ខែ ទី២ កម្ចីបង់ប្រាក់ដើម និង ការប្រាក់រំលស់ថេរ និងទី៣ កម្ចីបង់ប្រាក់ដើមចុងវគ្គ និងការប្រាក់រៀងរាល់ខែ ។ ជាធម្មតាកម្ចីប្រភេទទី១ និងទី២ ការប្រាក់មានកម្រិតទាបជាង កម្ចីប្រភេទទី៣ ព្រោះកម្ចីប្រភេទទី៣មានកម្រិតហានិភ័យខ្ពស់ ក្នុងករណី

---

[30] ផលិតផលឥណទាន សំដៅលើប្រភេទកម្ចីដែលគ្រឹះស្ថានធនាគារ ឬហិរញ្ញវត្ថុបានផ្តល់ជូនអតិថិជន ជាអាចីដូចជាកម្ចីក្រុម កម្ចីឯកត្តជនជាដើម ។

អតិថិជនមានបញ្ហាមិនបានបង់ប្រាក់ដើម គ្រឹះស្ថាននឹងទទួលរងការខាតបង់ច្រើន ព្រោះប្រាក់ដើមអតិថិជន មិនបានបង់រំលស់ប្រចាំខែដូចកម្ចីប្រភេទទី១ និង ទី២ ។

១.១.២.៤ ស្ថានភាពទីផ្សារ

ការប្រកួតប្រជែង គឺជាគោលការណ៍គ្រឹះនៅក្នុងរបបទីផ្សារសេរី ក្នុងន័យនេះក្រុមហ៊ុន និងសហគ្រាសទាំងអស់ត្រូវរិះរកវិធីសាស្ត្រយ៉ាងណាអាចគៀងគរអតិថិជនឲ្យបានច្រើន ។ មិនខុសគ្នាទេគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុដែលកំពុងធ្វើប្រតិបត្តិការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបានខិតខំពង្រីកទីផ្សាររបស់ខ្លួន តាមរយៈបង្កើតផលិតផលថ្មីៗ ផ្តល់ដែលអត្ថប្រយោជន៍ច្រើនជាងមុន ជូនដល់អតិថិជនបង្កើនគុណភាពនៃផលិតផល និងសេវា ។ ពិសេសជាងនេះទៅទៀត ដើម្បីអាចទាក់ទាញអតិថិជន គ្រឹះស្ថានទាំងនោះបានជ្រើសយកអត្រាការប្រាក់មកធ្វើជាយុទ្ធសាស្ត្រ ។ ជាទូទៅកម្ចីខ្នាតតូច ការប្រាក់ត្រូវបានកំណត់ដោយមិនអាចធ្វើការកែប្រែប្រួល ឬ ចចារបានទេ តែចំពោះកម្ចីខ្នាតធំវិញការប្រាក់អាចធ្វើការចចារ និងកែសម្រួលបាន ។ ការចចារនេះហើយដែលចំណុចមួយយ៉ាងសំខាន់ដែលនាំឲ្យមានការប្រែប្រួលទៅលើការកំណត់ការប្រាក់ ដូច្នេះប្រសិនបើទីផ្សារមានការប្រកួតប្រជែងខ្លាំងការប្រាក់ឥណទានក៏មានការថយចុះតាមនោះផងដែរ ។

១.២ ការកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់

ក្រោយពីមានអនុសាសន៍របស់ប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ការកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន ត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិលេខធ៧-០១៧-១០៩ ប្រ.ក ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមិនា ឆ្នាំ២០១៧ ។ ការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន គឺជាការដាក់កម្រិតអតិបរមានៃអត្រាការប្រាក់ឥណទាន ដែលគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ អាចកំណត់យកពីអតិថិជនដែលខ្ចីប្រាក់ពីគ្រឹះស្ថានទាំងនោះ ។[31] កម្រិតអតិបរមានៃអត្រាប្រាក់នោះ គឺ ១៨ (ដប់ប្រាំបី)ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ ។[32]

នេះជាបរិបទថ្មីមួយ ដែលទាមទារឲ្យគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបត់បែន និង អនុវត្តជាប្រញាប់ក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ឥណទានថ្មី ដែលទើបនឹងដាក់ចុះដោយប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិ ។ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ មានរយៈពេលប្រមាណជាជាងដប់ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ក្នុងការកែប្រែអត្រាការប្រាក់

[31] សេចក្តីប្រកាសព័តិមានរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាស្តីពី ការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទានចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមិនា ឆ្នាំ២០១៧

[32] ប្រការ ៤ នៃប្រកាសស្តីពី ការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមិនា ឆ្នាំ២០១៧

ឥណទាន ឲ្យស្របតាមប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិ ។ ក្នុងន័យនេះ គ្រឹះស្ថាហិរញ្ញវត្ថុមួយចំនួន បានលើកឡើងពីបញ្ហាប្រឈមរបស់ខ្លួនក្នុងការអនុវត្តពិដានការប្រាក់ថ្មីដែលទើបតែដាក់ឲ្យអនុវត្តនេះ។

១.២.១ មូលហេតុនៃការកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់

ស្របជាមួយបរិបទសកលភាវូបនីយកម្ម រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានខិតខំប្រឹងប្រែងរិះរកយុត្តិសាស្ត្រធ្វើយ៉ាងណាជំរុញឲ្យកម្ពុជាដើរទាន់តាមការរីកចម្រើនរបស់ពិភពលោក។ សាក្ខីកម្មដែលបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នោះគឺ យុត្តិសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ។ តែយុត្តិសាស្ត្រនេះ ហាក់មានកំណើនយឺត ដោយសារទង្វើរអសកម្ម រួមនឹងបញ្ហាមួយចំនួន ។ ក្នុងនោះបញ្ហាស្នូលមួយដែលនាំឲ្យមាន ការប៉ះពាល់ដល់គោលនយោបាយកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនោះគឺ អត្រាកាប្រាក់ឥណទាន ។ បច្ចុប្បន្នយើងឃើញថា ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនបានធ្លាក់ទៅក្នុងស្ថានភាពបំណុលវ័ណ្ឌក ដោយសារតែពួកគាត់ខ្ចីប្រាក់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងអត្រាការប្រាក់មួយខ្ពស់ ។ ហេតុផលទាំងនេះហើយ ជាហេតុធ្វើឲ្យប្រជាពលរដ្ឋជាច្រើនបានធ្លាក់ទៅក្នុងភាពក្រីក្រមិនអាចដកខ្លួនបាន ដែលធ្វើឲ្យគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រជួបឧបសគ្គ ។ ដូច្នេះហើយដើម្បី រួមចំណែក ក្នុងការគាំទ្រគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង ការពារប្រជាពលរដ្ឋបញ្ចៀសពីការគិតការប្រាក់ក្នុងអត្រាខ្ពស់ពេកពីសំណាក់គ្រឹះហិរញ្ញវត្ថុ និងជំរុញឲ្យ ការប្រើប្រាស់ឥណទានឲ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ធនាគារជាតិក៏សម្រេចដាក់ចុះនូវប្រកាស លេខធ៧-០១៧-១០៩ ប្រ.ក ស្តីពីការកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាននេះ ដើម្បីកម្រិតអត្រាការប្រាក់ ចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ។

១.២.២ វិសាលភាពនៃការអនុវត្ត

ប្រកាសស្តីពី ការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន មានវិសាលភាពអនុវត្តចំពោះគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ទទួលប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណៈជន គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និង ប្រតិបត្តិករឥណទានជនបទ ដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។[33]

ការកំណត់អត្រាការប្រាក់ឥណទានមិនឲ្យលើសពី ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំនឹងមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាឥណទានថ្មី រួមទាំងឥណទានរៀបចំឡើងវិញ និង មុនហិរញ្ញប្បទាន ដោយមានការចុះហត្ថលេខា និង/ឬ ស្នាមផ្តិតមេដៃ ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមេសា

[33] ប្រការ ៣ នៃប្រកាសស្តីពី ការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន

ឆ្នាំ២០១៧តទៅ។[34]មានន័យថា គ្រប់ទម្រង់ទាំងអស់នៃការផ្តល់ឥណទានទាំងថ្មី ទាំងចាស់ ទាំងឥណទានរៀបចំឡើងវិញ ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាទាំងនោះមានចុះហត្ថលេខា ឬ/និងផ្តិតមេដៃ ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៧តទៅត្រូវអនុវត្តតាមប្រកាសនេះ ពោលគឺត្រូវយកការប្រាក់ពីអតិថិជនរបស់ខ្លួន ក្នុងកម្រិតមមិនឲ្យលើសពី ១៨% ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ **ឧទាហរណ៍៖** មីង **សំ** បានខ្ចីប្រាក់ពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ**ក** ចំនួន១០០០ដុល្លារកាលពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ ២០១៧ ក្នុងអត្រាការប្រាក់ ២៤%ក្នុងមួយឆ្នាំ រយៈពេល១២ ខែ ។ បង់បានរយៈពេល ៣ខែ គាត់ក៏មានតម្រូវការបន្ថែម គាត់ក៏ស្នើរទៅគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដើម្បី ខ្ចីប្រាក់បន្ថែមចំនួន១០០០ដុល្លារទៀត បន្ថែមលើបំណុលចាស់ ។ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និង មីង**សំ**បានធ្វើកិច្ចសន្យាថ្មីនៅថ្ងៃទី ០១ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៧ ដោយភាគីទាំងពីបានចុះហត្ថលេខា និង ផ្តិតមេដៃក្នុងថ្ងៃតែមួយ ។ ក្នុងករណីនេះ កិច្ចសន្យាដែលបានរៀបចំថ្មីនេះ ត្រូវកំណត់អត្រាការប្រាក់អតិប្បរមាត្រឹម ១៨%ក្នុងមួយឆ្នាំពោលគឺ មិនមែនត្រូវយកតាមអត្រាការប្រាក់ដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យាដែលបានធ្វើពីមុននោះទេ ។

១.២.៣ ទោសទណ្ឌ

គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ធនាគារជាតិត្រូវអនុវត្តជាកំហិតនូវអត្រាការប្រាក់ឥណទាន ក្នុងកម្រិតមិនឲ្យលើសពី ១៨% ក្នុងមួយឆ្នាំ ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៧ តទៅ ក្នុងករណីគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងឡាយណាមិនបានអនុវត្តតាមនឹងត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មដូចតទៅ ៖

- ការព្រមាន
- ការស្តីបន្ទោស
- ការហាមធ្វើប្រតិបត្តិការមួយចំនួន និងការកំណត់ព្រំដែនដទៃទៀត ក្នុងការធ្វើសកម្មភាព ការព្យួរមុខងារបណ្តោះអាសន្ន ចំពោះអ្នកដឹកនាំម្នាក់ ឬច្រើននាក់ ដោយមានឬដោយគ្មានការតែងតាំងអភិបាលបណ្តោះអាសន្ន
- ការឲ្យលាឈប់ពីការងារជាស្វ័យប្រវត្តិ ចំពោះអ្នកដឹកនាំម្នាក់ ឬច្រើននាក់ ដោយមាន ឬគ្មានការតែងតាំងអភិបាលបណ្តោះអាសន្ន
- ការដាក់ឲ្យឋិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងនៃអភិបាលបណ្តោះអាសន្ន ជាបន្តបន្ទាប់
- ការដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណជាស្ថាពរ និង ការដាក់ឲ្យជម្រះបញ្ជី ។

[34] ប្រការ ៥ នៃប្រកាសស្តីពី ការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន

ម៉្យាងទៀត អាជ្ញាធរអាណាព្យាបាលអាចធ្វើការសម្រេច ឬ ដោយជំនួស ឬ ដោយបន្ថែមលើទណ្ឌកម្មទាំងនេះ នូវការពិន័យជាប្រាក់យ៉ាងច្រើនបំផុតត្រឹមស្មើរនឹងដើមទុនអប្បរមាដែលតម្រូវឲ្យគ្រឹះស្ថាននោះអនុវត្ត ។[35]

១.២.៤ គតិយុត្តិភាពនៃការអនុវត្ត

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា អនុវត្តមុខងារជាអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យរបស់ខ្លួនជាប្រចាំដើម្បីធានាដល់ការអនុវត្តរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុប្រកបដោយតម្លាភាព សុវត្ថិភាព និង ភាពរឹងមាំក៏ដូចជាពង្រឹងជំនឿទុកចិត្ត របស់សាធារណជនមកលើប្រពន្ធគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ និង ធានាបានថា គ្រប់បទដ្ឋានគតិយុត្តិដែលមានជាធរមានត្រូវបានអនុវត្តត្រឹមត្រូវ ។ បច្ចុប្បន្ន ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ធ្វើការត្រួតពិនិត្យតាមរយៈវិធីសាស្ត្រនៃការត្រួតពិនិត្យ លើការអនុវត្តតាមច្បាប់ និង បទប្បញ្ញត្តិ និង ការត្រួតពិនិត្យផ្អែកលើហានិភ័យ ។ ការត្រួតពិនិត្យ ត្រូវបានអនុវត្តទាំងលើការត្រួតពិនិត្យលើឯកសារ និង ការត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែង តាមរយៈនាយកដ្ឋាននីតិកម្មនៃអគ្គនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។

១.២.៤.១ នីតិកម្ម

នាយកដ្ឋាននីតិកម្ម ជានាយកដ្ឋានមួយដែលឋិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងនៃអគ្គនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដែលមានមុខងារ ភារកិច្ចចម្បងក្នុងការរៀបចំពិនិត្យឡើងវិញនូវច្បាប់ និង បទប្បញ្ញត្តិ អនុវត្តចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ សិក្សា ពិគ្រោះ និង ផ្តល់យោបល់លើឯកសារច្បាប់ និង បទប្បញ្ញត្តិនានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ។ លើសពីនេះ នាយកដ្ឋាននីតិកម្ម ក៏មានមុខងារ-ភារកិច្ច ពិគ្រោះ និង ផ្តល់យោបល់ពីនីតិវិធីដោះស្រាយតាមរយៈតុលាការមធ្យោបាយផ្សេងៗទៀត ដែលទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាគតិយុត្តិនិងវិវាទរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ព្រមទាំង តាមដានរាល់ការអនុវត្តច្បាប់ និង បទញ្ញត្តិទាំងឡាយ ដែលបានប្រកាសឲ្យអនុវត្តសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុពិសេសបញ្ញត្តិទាំងឡាយដែលទាក់ទងទៅនឹងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ ។

១.២.៤.២ ត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែង

ជាទូទៅការត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែង ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានប្រចាំឆ្នាំ និង តាមការចាំបាច់ ដែលអាចជា ការត្រួតពិនិត្យពេញលេញ និង តាមមុខសញ្ញា ។

[35] មាត្រា ៥២នៃច្បាប់ស្តីពី គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ

នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែង ជានាយកដ្ឋានមួយរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ ដែលមានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការការពារ និង ពង្រឹងប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជា តាមរយៈ៖

- បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រ និងអនុវត្តផែនការត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែងដោយផ្អែកលើហានិភ័យ ទំហំ និង ភាពស្មុគស្មាញនៃគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
  ចេញរបាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែង អនុវត្តវិធានការណ៍កែតម្រូវ តាមដានការអនុវត្ត អនុសាសន៍ត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែងនិងព្យាករណ៍ហានិភ័យ
- សហប្រតិបត្តិការជាមួយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ នាយកដ្ឋានផ្សេងៗ និងអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេស
- ធានាដល់ការអនុវត្តតាមច្បាប់ និង បទប្បញ្ញត្តិរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា រួមទាំងបញ្ញត្តិទាក់ទងទៅនឹងអត្រាការប្រាក់ផងដែរ ។

១.២.៤.៣ ត្រួតពិនិត្យឯកសារ

ការត្រួតពិនិត្យលើឯកសារ ត្រូវបានធ្វើឡើងជាអចិន្ត្រៃយ៍ ចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុដោយអនុលោមតាមច្បាប់ និង បទបញ្ញត្តិ តាមរយៈការតាមដាន ពិនិត្យ និង វិភាគលើព័ត៌មាននិងរបាយការណ៍ ប្រចាំការ និងតាមការចាំបាច់ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ មន្ត្រីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាក៏ជួបប្រជុំជាមួយគណៈគ្រប់គ្រង និង/ឬ បុគ្គលិក របស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងគោលបំណងសិក្សាស្វែងយល់ពីអាជីវកម្ម និង ទស្សនៈវិស័យអាជីវកម្មរបស់គ្រឹះស្ថាននីមួយៗទៅតាមការចាំបាច់។

នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យលើឯកសារ ជានាយកដ្ឋានមួយស្ថិតក្រោមការ អគ្គនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ ដែលមានតួនាទី ត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និង វិភាគជាប្រចាំលើប្រតិបត្តិការ និង របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ពិសេសរបាយការណ៍ក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ ដើម្បីធានាដល់ការអនុឡោមតាមច្បាប់ និង បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយ ដែលតម្រូវដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និង ធានាដល់ការអនុវត្តរបស់គ្រឹះស្ថានប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និង ភាពរឹងមាំ ។ ក្រៅពីនេះតួនាទីទាំងអស់នេះ នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យលើឯកសារ មានមុខងារសំខាន់ផ្សេងទៀត គឺធ្វើការសិក្សា និង ឆ្លើយតបទៅនឹងរាល់សំណើរសុំនានារបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ។

១.២.៥ ផលវិបាកនៃការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន

ត្រង់ចំណុចនេះ យើងឃើញថាក្រោយពីមានការចេញនូវប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិ ស្តីពីការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន មានបញ្ហាចម្រូងចម្រាស់គ្នាណាស់ចំពោះ ផលវិជ្ជមាន និង ផលអវិជ្ជមានក្នុងអនុវត្តប្រកាសនេះ ។

១.២.៥.១ គុណសម្បត្តិ

ជាការពិត ការដាក់ពិដានការប្រាក់វាមិនមែនជារឿងថ្មីនោះទេ ដោយសារតែក្នុងពេលគន្លងមកយើងឃើញមានប្រទេសចំនួនជាង៦០ ក្នុងចំណោមប្រទេសជាសមាជិកនៃធនាគារពិភពលោក សរុបចំនួន ១៥២ប្រទេស ក៏មានការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាននេះដែរ ដោយសារតែតាមទ្រឹស្តី ការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់មានសារៈប្រយោជន៍ខ្លាំងណាស់ ។[36] សារៈប្រយោជន៍ទាំងនោះរួមមាន៖

- **ការការពារអតិថិជនពីការគិតការប្រាក់ខ្ពស់ហួសហេតុពេក:** ជាការពិតប្រសិនបើមិនមានការកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាននោះទេ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទាំងនោះអាចធ្វើការកំណត់អត្រាការប្រាក់បានស្រេចតែទំនើងចិត្ត ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យអតិថិជន ពិសេសប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រដែលមិនមានការយល់ដឹង ទូលំទូលាយពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងការប្រាក់ក្លាយជាជនរងគ្រោះ ដោយសារតែការប្រាក់ខ្ពស់ ។
- **បង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានឥណទាន:** ជាមួយគ្នានឹងការថយចុះនូវការប្រាក់អតិថិជន អាចមានភាពធូរស្រាល ចំពោះបន្ទុករបស់ខ្លួនក្នុងការបង់ប្រាក់ទៅ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដូចនេះគាត់អាចខ្ចីប្រាក់បន្ថែមដើម្បីយកទៅបំពេញតម្រូវការតាមលទ្ធភាពរបស់ខ្លួន ។
- **ការផ្តល់កម្ចីកាន់តែមានភាពងាយស្រួល:** ជាការពិតណាស់ អត្រាប្រាក់ទាបវានឹងអាចបង្កភាពងាយស្រួលក្នុងការទទួលបានឥណទាន អាចទទួលបានឥណទានកាន់តែមានទំហំធំជាងមុន ។
- **កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ:** ជាការពិតណាស់ នៅពេលអត្រាការប្រាកស្ថិតក្នុងទំហំមួយសមរម្យប្រជាពលរដ្ឋគាត់អាចកាត់បន្ថយការបង់ការប្រាក់ទៅគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ហើយពិសេសគាត់អាចខ្ចីប្រាក់បន្ថែម ដើម្បីយកមកពង្រីកអាជីវកម្មរបស់គាត់ទៅតាមលទ្ធភាពដែលជំរុញឲ្យជីវភាពរបស់ពួកគាត់កាន់តែមានភាពប្រសើរឡើងមួយកម្រិតថែមទៀត ។

[36] ការផ្សាយរបស់វិទ្យុVOA នៅថ្ងៃទី០៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧ (រាយការណ៍ដោយកញ្ញា ខាន់ សុគុំមនោ)

១.២.៥.២ គុណវិបត្តិ

ទន្ទឹមនឹងគុណសម្បត្តិដែលទទួលបានពីការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ វាក៏មានផលអវិជ្ជមានមួយចំនួនផងដែរ ។ ផលអវិជ្ជមានទាំងនោះរួមមាន ៖

- **រារាំងដល់លទ្ធភាពទទួលបានឥណទាននៅទីជនបទ និង តំបន់ងាយរងគ្រោះ:** នៅពេលដែលមានការកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ច្បាស់ជាមានការកាត់បន្ថយការផ្តល់កម្ចីខ្នាតតូច ឬឈប់ផ្តល់តែម្តង ដោយហេតុតែកម្ចីទំហំតូច ចំណាយប្រតិបត្តិការខ្ពស់ អត្រាការប្រាក់ក៏ទាប ហើយប្រឈមទៅនឹងហានិភ័យខ្លាំងថែមទៀត ។ ក្នុងន័យនេះ អតិថិជនកម្ចីខ្នាតតូចភាគច្រើន ជាប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រដែលត្រូវការទុនយកទៅពង្រីកមុខរបរ ធ្វើកសិកម្មជាដើម ពួកគាត់នឹងបាត់បង់ឱកាសដើម្បីស្តារជីវភាពរបស់ខ្លួន ដោយសារតែគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុឈប់ផ្តល់កម្ចីខ្នាតតូច ងាកទៅរកការផ្តល់កម្ចីខ្នាតធំដែលអតិថជន គោលដៅគឺជាអ្នកមាន ។
- **ការកើនឡើងនូវការខ្ចីប្រាក់ដោយខុសច្បាប់:** ជាមួយគ្នានឹងការបាត់បង់ឱកាសក្នុងទទួលបានឥណទានខ្នាតតូចពីគ្រឹះស្ថានមីក្រហិរញ្ញវត្ថុ ប្រជាពលរដ្ឋនឹងងាកទៅរកការខ្ចីប្រាក់ពីអ្នកចងការឯកជន ឬការចងការប្រាក់ខុសច្បាប់ ដោយសារតែការចងការប្រាក់ទាំងនោះវាមានភាពងាយស្រួល មិនត្រូវការឯកសារស្មុគស្មាញ឴ ឆាប់រហ័ស និង ផ្តល់ជូនកម្ចីគ្រប់ទំហំទោះពួកគាត់ដឹងយ៉ាងច្បាស់ថា មានអត្រាការប្រាក់ខ្ពស់ក៏ដោយ ។
- **បង្កើនថ្លៃចំណាយលើប្រតិបត្តិការ:** ជាទូទៅនៅតាមគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានការគិតកម្រៃប្រតិបត្តិការចំពោះអតិថិជនដែលបានខ្ចីប្រាក់ពីគ្រឹះស្ថានរបស់ខ្លួនដូច្នេះ ប្រសិនបើការប្រាក់មានការថយចុះខ្លាំងគ្រឹះស្ថានទាំងនោះនឹងតម្លើងថ្លៃកម្រៃប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ឬ បង្កើតការចំណាយផ្សេងទៀត ដែលពីមុនមិនមាន បន្ថែមលើតម្លៃប្រតិបត្តិការ ដែលមានស្រាប់ដើម្បីធ្វើយ៉ាងណាអាចឲ្យផលចំណេញ និង ថ្លៃចំណាយផ្សេងៗមានសមាមាត្រគ្នា ។
- **រំខានដល់ការច្នៃប្រឌិតផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុ:** ជាការពិតក្នុងបរិបទទីផ្សារសេរី ការប្រកួតប្រជែង គឺជាចំណុចមួយដែលមិនអាចខ្វះបាននោះទេ មានន័យថាគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនីមួយៗត្រូវរិះរកមធ្យោបាយ ធ្វើយ៉ាងឲ្យផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួនកាន់តែងាយស្រួល មានច្រើនជម្រើស និងផ្តល់ផលចំណេញសម្រាប់អតិថិជន ។ តែក្នុងពេលនេះការច្នៃប្រឌិតផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុអាចធ្វើឡើងក្រោមរូបភាពផ្សេងៗជាអាទិ៍ដូចជា ការកែច្នៃដើម្បីការពារ

ហានិភ័យ បន្ថយការចំណាយរបស់គ្រឹះស្ថាន បន្ថែមការចំណាយផ្សេងៗសម្រាប់អតិថិជន ជាដើម ។

– **បង្កើនការចំណាយដល់អ្នកខ្ចីប្រាក់ចំពោះថ្លៃចំណាយ ដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រាក់:** ក្នុងកាលៈទេសៈបែបនេះគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុនីមួយៗ ត្រូវរិះរកគ្រប់មធ្យោបាយធ្វើយ៉ាងណាអាចឲ្យខ្លួនមានប្រតិបត្តិការ និង រក្សាបាននូវតុល្យភាពរវាងការចំណាយ និង ប្រាក់ចំណូល ។ បើដូច្នោះ ដំណោះស្រាយមួយដែលមានប្រសិទ្ធិភាពគឺ បង្កើតឡើងនូវការចំណាយផ្សេងៗរបស់អតិថិជន ដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រាក់ ។ ការចំណាយទាំងនោះមានដូចជា កម្រៃប្រតិបត្តិការប្រចាំខែ ឬក៏កាតម្រូវឲ្យអតិថិជនដាក់តម្កល់ប្រាក់របស់ខ្លួនក្នុគណនេយ្យសន្សំ (សន្សំជាប់កម្ចី) ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ក៏មានផលប៉ះពាល់ដល់ការវិនិយោគនៅកម្ពុជាផងដែរ ជាពិសេសគឺវិនិយោគិនបរទេស ដែលបានមកវិនិយោគ ឬត្រៀមបម្រុងមកវិនិយោគនៅកម្ពុជា ព្រោះការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ហាក់ដូចជាមានភាពប្រញាប់ប្រញាល ដោយគ្មានការព្រួយបារម្ភពីអ្នកវិនិយោគិន ។ យ៉ាងណាមិញ ការដាក់ពិដានអត្រាប្រាក់នេះនឹងធ្វើឲ្យមានការប៉ះពាល់ដល់រចនាសម្ព័ន្ធ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាផងដែរ ។

១.៣ ការគណនាការប្រាក់ឥណទាន

បច្ចុប្បន្នធនាគារឯកទេសឥណទានជនបទ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលបានបានចុះបញ្ជី និង បានទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និង សមាគមចំណុះច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវធ្វើការគណនាការប្រាក់ លើឥណទានរបស់ខ្លួនដោយអនុឡោមតាមប្រកាសលេខ ធ៧-០១-១១៥ ប្រ.ក ស្តីពីការគណនាការប្រាក់ចំពោះឥណទាន មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។

យោងតាមប្រកាសនេះ ការគណនាការប្រាក់ចំពោះឥណទាន ដែលបានផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវគណនាដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃចំនួនប្រាក់ឥណទានដែលបានផ្តល់ដោយដកចេញនូវចំនួនប្រាក់ដើមដែលបានសងហើយបាន ន័យថាការប្រាក់លើឥណទានសម្រាប់រយៈពេលមួយជាកំណត់ (សប្តាហ៍ ខែ ត្រីមាស ឆ្នាំ តាមករណីនីមួយៗ) ត្រូវគណនាលើមូលដ្ឋាននៃសមតុល្យឥណទានក្នុងរយៈពេលនោះ ។[37]

[37] ប្រការ ២នៃប្រកាសស្តីពី ការគណនាការប្រាក់ចំពោះឥណទានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

គ្រប់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ នៅពេលបង្កើតកិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់រវាងគ្រឹះស្ថាន និងអតិថិជន ត្រូវផ្តល់ជូនដល់អតិថិជនរបស់ខ្លួននូវតារាងនៃការបង់សងរំលោះឥណទាន ហើយក្នុងតារាងបង់ប្រាក់នេះទៀតសោត ត្រូវបង្ហាញអត្រាការប្រាក់ប្រចាំខែ រួមទាំងកម្រៃផ្សេងៗដែលគ្រឹះស្ថានបានទទួលពីអតិថិជន ។

ការគណនាអត្រាការប្រាក់ជាទូទៅ ត្រូវគណនាដោយយកចំនួនប្រាក់ដើម ឬវត្ថុដើមដែលជំពាក់ជាក់ស្តែង ទៅគុណជាមួយនឹងអត្រាការប្រាក់ដែលភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នា ឬ តាមការកំណត់របស់ច្បាប់ ។ គួររំលឹកផងដែរថា អត្រាការប្រាក់ជាទូទៅច្រើនគិតអត្រាក្នុងមួយខែ ព្រោះជាធម្មតាគូភាគី តែងកំណត់ការសងក្នុងមួយខែម្តងពោលគឺ កូនបំណុលត្រូវបង់សងទៅម្ចាស់បំណុលវិញជារៀងរាល់ខែ ប៉ុន្តែតាមច្បាប់វិញអត្រាការប្រាក់ត្រូវគិតជាឆ្នាំកូនបំណុលត្រូវបង់ការប្រាក់មួយឆ្នាំម្តង ។

រូបមន្តគណនាអត្រាការប្រាក់: (ករណីបង់ការប្រាក់ប្រចាំខែ)

$$I = P \times R \times t / 30$$

I: ជាការប្រាក់ដែលត្រូវទទួល ឬការប្រាក់ដែលអតិថិជនត្រូវសង

P: ជាចំនួនប្រាក់ដើមដែលជំពាក់ជាក់ស្តែង

R: ជាអត្រាការប្រាក់ប្រចាំខែ

t: ចំនួនថ្ងៃដែលបានជំពាក់

ឧទាហរណ៍៖ លោក **ក** បានខ្ចីប្រាក់ពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ **ខ** នូវចំនួនទឹកប្រាក់ ១០០០ ដុល្លារ ក្នុងអត្រាការប្រាក់១.៥%ក្នុង១ខែនៃប្រាក់ដើម រយៈពេល២៤ខែ។ ក្នុងកិច្ចសន្យាបានបញ្ជាក់ថា លោក **ក** ត្រូវបង់ប្រាក់ដើមនឹងការប្រាក់ជារាល់ខែ។

តាមករណីខាងលើ ការប្រាក់ដែលលោក **ក** ត្រូវបង់ទៅគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុក្នុងខែទី១គឺ៖

តាមរូបមន្ត: I = P x R x t /30

P = ១០០០

R = ១.៥%

t = ៣០

⇨ ការប្រាក់ដែលត្រូវបង់ខែទី១= ១០០០ x១.៥% x៣០/៣០=១៥$

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

អ្វីដែលយើងទទួលបានពីស្នាដៃសារណានេះ វាពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការផ្តល់ជាចំណេះដឹងជុំវិញបញ្ហាការប្រាក់ និង ជាចលករជំរុញឲ្យសង្គមកាន់តែមានរីកចម្រើនថែមមួយកម្រិតទៀត ។ ស្នាដៃនេះ បានឆ្លុះបញ្ចាំងពីតថភាពពិត ដែលកំពុងតែកើតមាននៅក្នុងសង្គមនាពេលបច្ចុប្បន្ន ក្នុងវិស័យឥណទាន ។ ស្របជាមួយគ្នានេះផងដែរ យើងសង្កេតឃើញថាការចងការប្រាក់នៅកម្ពុជា សព្វថ្ងៃនេះមានច្រើនសណ្ឋាន និងឋិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់បទដ្ឋានគតិយុត្តិផ្សេងៗ ។ ក្នុងន័យនេះ អត្រាការប្រាក់ត្រូវបានកំណត់ដោយច្បាប់ពីរផ្សេងគ្នា មួយជាអត្រាការប្រាក់ ដែលកំណត់ដោយក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលអនុវត្តសម្រាប់ការចង់ការប្រាក់ឯកជនទូទៅ និង មួយទៀតជាអត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ ដោយធនាគារជាតិអនុវត្តសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ។ ត្រង់នេះហើយដែលមហាជនមួយចំនួន បានលើកឡើងថា មិនសមណា បើកឱកាសឲ្យធនាគារជាតិ ធ្វើការកំណត់ការប្រាក់ដោយឡែក ដូច្នេះនោះទេ គួរណាតែទុកឲ្យក្រមរដ្ឋប្បវេណីកំណត់វិញ ទើបមានភាពប្រសើរជាង ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើ យើងសិក្សាឲ្យបានស៊ីជម្រៅទៅយើងឃើញថា ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ជាបញ្ញត្តិរួមនៃនីតិឯកជន ដូច្នេះហើយប្រសិនជាមានច្បាប់ពិសេសណាមួយកំណត់ និង គ្រប់គ្រងទៅលើសកម្មភាពអ្វីមួយនោះ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីមិនមានអានុភាពទៅអនុវត្តលើសកម្មភាពទាំងនោះនោះទេពោលគឺបញ្ញត្តិពិសេសទាំងនោះមានសុពលភាពអនុវត្ត ។

ស្របជាមួយនឹងបរិបទសាកលភាវូបនីយកម្ម យើងសង្កេតឃើញថារាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានខិតខំ ធ្វើយ៉ាងណាឲ្យវិស័យចងការប្រាក់នៅកម្ពុជាមានការរីកចម្រើន តាមរយៈការបញ្ចុះអត្រាការប្រាក់ និង ពង្រឹងការយល់ដឹងដល់ប្រជាពលរដ្ឋដោយជំរុញ សំដៅធ្វើយ៉ាងឲ្យប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់ សេវាកម្មឥណទានប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ។ ជាក់ស្តែង ថ្មីៗនេះប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាលបានចេញអនុសាសន៍ឲ្យធនាគារជាតិ កំណត់អត្រាការប្រាក់ត្រឹម១៨% ក្នុង១ឆ្នាំ ហើយគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ ដែលឋិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ធនាគារជាតិក៏បានអនុវត្តអត្រាការប្រាក់នេះ ចាប់តាំងពី ថ្ងៃទី ០១ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៧ តមក ។ ក្នុងន័យនេះ ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅបានសាទរនឹងសមិទ្ធផលថ្មីនេះព្រោះអាចពួកអាចកាត់បន្ថយចំណាយការបង់ប្រាក់ទៅធនាគារ និង គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។

ទន្ទឹមនឹងផ្លែផ្កាជាវិជ្ជមានជាច្រើនដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ យើងក៏បានសង្កេតឃើញមានភាពអសកម្មមួយចំនួនផងដែរ ។ ក្រោយពីមានការប្រកាសអំពីពិដានអត្រាការប្រាក់ គ្រឹះស្ថាន

ធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ មួយចំនួនបានត្អូញត្អែរពីបញ្ហាប្រឈមរបស់ខ្លួន ។ គ្រឹះស្ថានទាំងនោះត្រូវប្រឈមនឹងការទម្លាក់អត្រាការប្រាក់ចុះយ៉ាងគំហុគ ដែលស្របនឹងការចំណាយរបស់ខ្លួនបានបន្តកើនឡើងពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃ ។ ពិសេសជាងនេះទៀតការផ្លាស់ប្តូរការប្រាក់នេះ វាហាក់ដូចជាមានភាពតក់ក្រហល់ខ្លាំងណាស់ ព្រោះពួកគេមានរយៈពេលប្រមាណជាពីរសប្តាហ៍ តែប៉ុណ្ណោះក្នុងការ កែប្រែលអត្រាការប្រាក់ដែលមានស្រាប់ ។ ទាំងនេះហើយ ជាហេតុធ្វើឲ្យមានការប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់រចនាសម្ព័ន្ធគ្រឹះស្ថានទាំងនោះយ៉ាងខ្លាំង ។ ក្នុងន័យនេះ យើងអាចស្រមើលស្រមៃបន្តិចថា ប្រសិនបើ គ្រឹស្ថានទាំងនោះមួយចំនួនបានក្ស័យធនតើបញ្ហាអ្វីអាចនឹងកើតឡើង ? ជាការពិតណាស់ នៅពេល ដែលមានការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ គ្រឹះស្ថានដែលមានផលប៉ះពាល់ខ្លាំងជាងគេ គឺគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រតិបត្តិករតូចៗ ដែលកំពុងប្រតិបត្តិការផ្តល់កម្ចីខ្នាតតូចជូនដល់ ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ ភាគច្រើននៅតាមតំបន់ជនបទ ស្រុកស្រែ ចំការតំបន់ដាច់ស្រយាល ។ ហេតុដូច្នេះហើយ ប្រសិនបើ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និង ប្រតិបត្តិករទាំងនេះក្ស័យធន អ្នកដែលរងគ្រោះគឺប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ ដោយសារតែនៅពេលគ្រឹស្ថានទាំងនោះក្ស័យធន ពួកគាត់នឹងងាកទៅរកការចងការប្រាក់ឯកជន ដែលមានអត្រាការប្រាក់ថ្លៃ ។ ជាមួយគ្នានេះគ្រឹស្ថានហិរញ្ញវត្ថុដែលបន្តប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន នឹងទៅរកកម្ចីខ្នាតធំ ដោយផ្តល់កម្ចីដល់ជនដែលមានចំនូលខ្ពស់ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត សម្រាប់ការអនុវត្តក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នយើងសង្កេតឃើញថា មិនមានយន្តការណាមួយក្នុងការតាមដានចំពោះការចង់ការប្រាក់ឯកជននោះទេ ។ យ៉ាងណាមិញសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលឋិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ធនាគារជាតិកន្លងមកបានអនុវត្តយ៉ាងល្អប្រសើរក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ និង ធ្វើយ៉ាងណាបញ្ចៀសបំណុលវ័ណ្ឌករបស់អតិថិជន ព្រោះតែធនាគារជាតិមានយន្តការក្នុងការតាមដានចំពោះដំណើរការ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុពិសេសបញ្ហាអត្រាការប្រាក់ ដោយឡែកចំពោះការចង់ការប្រាក់ឯកជនវិញ មិនមានយន្តការដើម្បីតាមដាននោះទេ ។ យើងឃើញនៅក្នុងប្រកាស ដែលចេញដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ បានកំណត់អត្រាការប្រាក់ដែលអនុវត្តតាមកិច្ចសន្យា ត្រឹមកម្រិត ១៨% ក្នុង១ឆ្នាំពិតមែន តែជាក់ស្តែងអត្រាការប្រាក់ ដែលអនុវត្តសម្រាប់ការចងការប្រាក់ឯកជន នាពេលបច្ចុប្បន្នគឺ អាចដល់២៤០%ក្នុងមួយឆ្នាំក៏មាន ។ ក្នុងន័យនេះ ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនបានធ្លាក់ទៅក្នុង ស្ថានភាពបំណុលវ័ណ្ឌក ដោយសារតែការចងការប្រាក់ឯកជន និង ការចងការប្រាក់ផ្សេងទៀតបង្កើតឡើងខុសច្បាប់ ។

ជាមួយគ្នានឹងបញ្ហាដែលបានលើកឡើងខាងលើយើងឃើញថា ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនទទួលបានព័ត៌ឥណទានហាក់នៅមានកម្រិត និង មិនមានចំនេះដឹងគ្រប់គ្រាន់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការប្រើប្រាស់ឥណទានប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ពួកគាត់មួយចំនួនបានប្រើប្រាស់ឥណទានដែលទទួលបាន ទៅទិញសម្ភារៈលម្អរកាយផ្សេងៗ ដោយមិនគិតយកប្រាក់ដែលបានខ្ចីទៅពង្រីករបរ ឬបង្កើនប្រាក់ចំណូលសម្រាប់គ្រួសារនោះទេ ។ នេះឆ្លុះបញ្ចាំងឲ្យយើងឃើញយ៉ាងច្បាស់ថាប្រជាពលរដ្ឋនៅមានចំនេះដឹងតិចតួចនៅឡើយចំពោះការប្រើប្រាស់ឥណទាន ដែលទាមទារឲ្យមានដំណោះមួយសមរម្យ ។

ជារួមយើងអាចនិយាយបានថា ប្រតិបត្តិការឥណទាននៅកម្ពុជានឹងអាចមានភាពរីកចម្រើនប្រជាពលរដ្ឋ អាចទទួលយកនូវសេវាឥណទានប្រកបដោយប្រសិទ្ធិ និង កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ គឺទាមទារឲ្យមានការបង្កើនការយល់ដឹងដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងការប្រើប្រាស់ហិរញ្ញប្បទានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព លុបបំបាត់ឲ្យអស់រាល់គ្រប់ទម្រង់នៃការចងការប្រាក់ដែលខុសច្បាប់ និង បង្កើតនូវ យន្តការមួយក្នុងការតាមដាន នូវរាល់ប្រតិបត្តិការឥណទានគ្រប់ទម្រង់ ធ្វើយ៉ាងណាធានាឲ្យបានថារាល់ច្បាប់ និង បទដ្ឋានគតិយុត្តិទាំងអស់ ដែលមានជាធរមានត្រូវបានអនុវត្តត្រឹមត្រូវពីសំណាក់បុគ្គល និង ស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ ។

ឯកសារយោង

ឯកសារយោង

១. ឯកសាច្បាប់

- ក្រមរដ្ឋប្បវេណី លេខនស/រកម/១២០៧/០៣០ ឆ្នាំ២០០៧
- ច្បាប់ស្តីពី គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ លេខនស/រកម/១១៩៩/១៣ ឆ្នាំ ១៩៩៩
- ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាលេខនស/រកម/០១៩៦/២៧ ឆ្នាំ១៩៩៦
- ប្រកាសស្តីពី ការបើកទូលាយក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ លេខ ធ៧-០៩-២១៣ ប្រ.ក ឆ្នាំ២០០៩
- ប្រកាសស្តីពី ការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទានលេខធ៧-០១៧-១០៩ប្រ.កឆ្នាំ២០១៧
- ប្រកាសស្តីពី ការគណនាការប្រាក់ចំពោះឥណទានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុលេខធ៧-០១-១១៥ប្រ.ក ឆ្នាំ២០០១
- ប្រកាសស្តីពី អត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត លេខ១២៨ កយ.ប្រក/១១ ឆ្នាំ ២០១១
- សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានស្តីពី ការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន (គ្មានលេខ) ឆ្នាំ ២០១៧
- សេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលរៀបចំដោយគណៈកម្មការទទួលបន្ទុកការពារសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី និងក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៩
- សេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃច្បាប់ស្តីពី ការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី រៀបចំដោយគណៈកម្មការទទួលបន្ទុកកិច្ចការផ្នែកច្បាប់រដ្ឋប្បវេណី និង នីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា និងក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុករៀបចំសេចក្តីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជាឆ្នាំ២០១១

២. សៀវភៅ

- សៀវភៅសិក្សាស្តីពី « *កិច្ចសន្យាពិសេស* » របស់លោក ស សូវាទ បោះពុម្ពឆ្នាំ២០១៣
- សៀវភៅសិក្សាស្តីពី « *កិច្ចសន្យាពិសេស* » របស់លោក អៀង សំណាង បោះពុម្ពឆ្នាំ២០១៤

៣. គេហទំព័រ

- https://www.nbc.org.kh/supervision/licensing_department.php
- http://khmer.voanews.com/a/possibility-of-interest-rate-cap-in-cambodia-is-too-early-to-expect-say-an-observer/3261598.html

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១

ឯកសារច្បាប់

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ទីស្តីការក្រសួងយុត្តិធម៌

លេខ: ១២៨ យ.ក/ប្រក/១១

រាជធានីភ្នំពេញ,ថ្ងៃទី២១ ខែ ៨ ឆ្នាំ ២០១១

ប្រកាស
ស្តីពី
អត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៤ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែមករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងយុត្តិធម៌

-បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៨៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៧ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌

-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើក្រមរដ្ឋប្បវេណី

-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៥១១/០០៧ ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១១ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី

សម្រេច

ប្រការ ១.-

អត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិតដែលបានកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១៧ (អត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវបានកម្រិត ជាអាទិ៍) នៃច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវបានកំណត់មិនឲ្យលើសពី ១៨% (ដប់ប្រាំបីភាគរយ) ក្នុង ១ (មួយ) ឆ្នាំ។

ប្រការ ២.-

អត្រាការប្រាក់ ដែលព្រមព្រៀងជាមុនក្នុងការសងសំណងក្នុងកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគដែលមានកម្មវត្ថុជាប្រាក់ ដែលបានកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ១៧ (អត្រាការប្រាក់ដែលត្រូវ

បានកម្រិត ជាអាទ៍) នៃច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវបានកំណត់មិនឲ្យលើសពីចំនួន ១,៥ (មួយក្បៀសប្រាំ) ដង នៃអត្រាការប្រាក់ដែលបានកំណត់ក្នុងប្រការ ១ ខាងលើ។

ប្រការ ៣.-

ប្រកាសនេះ មានអានុភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

រដ្ឋមន្ត្រី

អង្គ វង្សវឌ្ឍានៈ

ចម្លងជូន៖

-ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង

-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា

-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា

-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរាជរដ្ឋាភិបាល

-ក្រសួង រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋាន និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ

-ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី

-ខុទ្ទកាល័យឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី

-តុលាការ និងមហាអយ្យការ -អយ្យការអមតុលាការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់

-ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ។

ធ៧-០៩-២១៣ ប្រ.ក

ប្រកាស
ស្តីពី
ការបើកទូលាយក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់

ប្រការ ១ .-

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ មានសិទ្ធិក្នុងការកំណត់នូវអត្រាការប្រាក់លើប្រាក់បញ្ញើ និងការផ្តល់ឥណទានជាប្រាក់រៀលនិងជារូបិយប័ណ្ណ យោងតាមលទ្ធភាព និងគោលនយោបាយអត្រាការប្រាក់របស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ នីមួយៗ។

ប្រការ ២ .-

រាល់ដំណាច់ខែនីមួយៗ គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវរាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរស្តីពីអត្រាការប្រាក់ជាមធ្យមដែលបានអនុវត្តលើប្រាក់បញ្ញើ និងការផ្តល់ឥណទានមកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

ប្រការ ៣ .-

ប្រកាសលេខ ធ៥-៩៥-៤៧ ប្រ.ក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៩៥ ស្តីពីការបើកទូលាយក្នុងការកំណត់អត្រាការប្រាក់ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍។

ប្រការ ៤ .-

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន អង្គភាពគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្រោមឱវាទ និងក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន។

ប្រការ ៥ .-

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី០៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩

ទេសាភិបាល

ហត្ថលេខា និងត្រា: **ជា ចាន់តូ**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

លេខ ធ៧-០១៧-១០៩ ប្រ.ក

ប្រកាស
ស្តីពី
ការកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន

ទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៥១៥/៤១៧ ចុះថ្ងៃទី១១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៥ ស្តីពីការតែងតាំងឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ ជាអគ្គទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាជាថ្មី មានឋានៈស្មើទេសរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២០៦/០៣៦ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មមាត្រា ១៤ និងមាត្រា ៥៧ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៩/១៣ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- យោងប្រកាសលេខ ធ៨-៩៨-៣៨៥ ប្រ.ក ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៨ ស្តីពីរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជានិងមុខងារ-ភារកិច្ចរបស់បណ្តាអង្គភាពក្រោមឱវាទ
- យោងប្រកាសលេខ ធ១-០១០-១៩៤ ប្រ.ក ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ ស្តីពីការកែសម្រួល ប្រការ ៣ ប្រការ ៤ ប្រការ ៥ ប្រការ ១២ និងប្រការ ១៣ នៃប្រកាសស្តីពីរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងមុខងារ-ភារកិច្ចរបស់បណ្តាអង្គភាពក្រោមឱវាទ
- យោងស្មារតីនៃអង្គប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ថ្ងៃទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៧

សម្រេច

ប្រការ ១.-

ប្រកាសនេះមានគោលបំណងកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទានរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ហើយធ្វើប្រតិបត្តិការឥណទានជនបទ តទៅនេះហៅថា "គ្រឹះស្ថាន"។

ប្រការ ២.-

ប្រកាសនេះមានគោលដៅការពារអតិថិជនពីការគិតអត្រាការប្រាក់ខ្ពស់ពេកពីគ្រឹះស្ថាន និងជំរុញការប្រើប្រាស់ឥណទានឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព។

ប្រអប់សំបុត្រលេខ ២៥, ឡូត៍លេខ ២២-២៤ មហាវិថី ព្រះនរោត្តម រាជធានីភ្នំពេញ, ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥-២៣) ៧២២ ៥៦៣, ទូរស័ព្ទ . ទូរសារ : (៨៥៥-២៣) ៤២៦ ១១៧

ប្រការ ៣.-

ប្រកាសនេះមានវិសាលភាពអនុវត្តចំពោះគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណជន គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រតិបត្តិករឥណទានជនបទ ដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

ប្រការ ៤.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវកំណត់អត្រាការប្រាក់ឥណទាន មិនឲ្យលើសពី ១៨% (ដប់ប្រាំបីភាគរយ) ក្នុងមួយឆ្នាំសម្រាប់គ្រប់ឥណប្រតិទាននៃឥណទាន។

ប្រការ ៥.-

ការកំណត់អត្រាការប្រាក់ឥណទានដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៤ ខាងលើនេះ មានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាឥណទានថ្មី រួមទាំង ឥណទានរៀបចំឡើងវិញ (Restructured Loan) និងបុនហិរញ្ញប្បទាន (Refinancing) ដោយមានចុះហត្ថលេខា និង/ឬស្នាមផ្តិតមេដៃ ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧ តទៅ។

ប្រការ ៦.-

គ្រឹះស្ថានដែលមិនគោរពតាមខ្លឹមសារនៃប្រកាសនេះ នឹងត្រូវរងទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៥២ នៃច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ប្រការ ៧.-

រាល់លិខិតបទដ្ឋានទាំងឡាយណា ដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយពីខ្លឹមសារនៃប្រកាសនេះ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍។

ប្រការ ៨.-

អគ្គលេខាធិការ អគ្គនាយកបច្ចេកទេស អគ្គនាយកត្រួតពិនិត្យ អគ្គបេឡា អគ្គពិនិត្យ ប្រធាននាយកដ្ឋាន អង្គភាពក្រោមឱវាទធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាដែលមានការពាក់ព័ន្ធ និងគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះតាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន។

ប្រការ ៩.-

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។៚

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៧

ទេសាភិបាល

ជា.ចាន់តូ

កន្លែងទទួល៖

- ដូចប្រការ ៨ "ដើម្បីអនុវត្ត"
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ចម្លងជូន៖

- គ្រប់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
  "ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន"
- នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
  "ដើម្បីចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច"

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

លេខ...

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៧

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន
ស្តីពី ការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទាន

ដើម្បីរួមចំណែកគាំទ្រគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការការពារផលប្រយោជន៍ប្រជាពលរដ្ឋ ជាពិសេសប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ ទប់ស្កាត់បំណុលវ័ណ្ឌក និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ការពារអតិថិជនពីការគិតការប្រាក់ក្នុងអត្រាខ្ពស់ពេកពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងជំរុញការប្រើប្រាស់ឥណទានឲ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈការផ្តល់ឥណទានពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដោយមានការប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ជាងមុន ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាសម្រេចដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ទៅលើឥណទានដែលផ្តល់ឱ្យដោយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រតិបត្តិករឥណទានជនបទទាំងអស់។

ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទានមានកម្រិត ១៨% ក្នុងមួយឆ្នាំ ហើយនឹងត្រូវអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃទី១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧ នេះតទៅជាកំហិត។ ការដាក់ពិដានឥណទាននេះ គឺជាការដាក់កម្រិតអតិបរមានៃអត្រាការប្រាក់ឥណទាន ដែលគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រតិបត្តិករឥណទានជនបទទាំងអស់ អាចកំណត់យកពីអតិថិជនដែលខ្ចីប្រាក់ពីគ្រឹះស្ថាន។ ចំពោះខ្លឹមសារលម្អិត សូមអានប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាលេខ ធ៧.០១៧.១០៩ ប្រ.ក ស្តីពីការដាក់ពិដានអត្រាការប្រាក់ឥណទានចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៧។

សេចក្តីដូចបានជម្រាបជូនខាងលើ សូមសាធារណជនទាំងអស់មេត្តាជ្រាបជាព័ត៌មាន។

ទំនាក់ទំនង ៖
ផ្នែកទំនាក់ទំនង, ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
ទូរស័ព្ទ ៖ (៨៥៥) ២៣ ៩៩០ ១៩៦
អ៊ីម៉ែល ៖ nbccommunication@nbc.org.kh

ធ៧-០៦-១០១ ប្រ.ក.

ប្រកាស
ស្តីពី
ការដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវគោលការណ៍ណែនាំរបស់ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន

ទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

សំ រេ ច

ប្រការ ១.-

ដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នូវគោលកាណ៍ណែនាំសំរាប់ការគ្រប់គ្រង លើប្រព័ន្ធចែករំលែកព័តិមានឥណទានដែល មានខ្លឹមសារដូចមានចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសនេះ ។

ប្រការ ២.-

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គបេឡា អគ្គាធិការដ្ឋាន គ្រប់នាយកដ្ឋាន អង្គភាព គ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្រោមឱវាទនិងក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់ នូវប្រកាសនេះតាមភារកិច្ចរៀង១ខ្លួន។

ប្រការ ៣.-

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាព ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០០៦

ទេសាភិបាល

ហត្ថលេខា និងត្រា **ជា ចាន់តូ**

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ នៃប្រកាសស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំរបស់ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន

គោលការណ៍ណែនាំ

ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន

I- គោលបំណង

គោលការណ៍ណែនាំការគ្រប់គ្រងនេះ តទៅនេះហៅថា "**គោលការណ៍ណែនាំ**" មានគោលបំណងដាក់ចេញវិធានគ្រប់គ្រងរបៀបរបបធ្វើការងាររបស់ទីភ្នាក់ងារនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ដែលបង្កើតឡើងតាមបញ្ញត្តិនៃប្រកាសស្តីពីការប្រើប្រាស់ និងការការពារព័ត៌មានឥណទាន តទៅនេះហៅថា "**ប្រកាស**" ។

II- ភាគីដែលអាចអនុវត្តបាន

គោលការណ៍ណែនាំនេះអនុវត្តបានចំពោះក្រុមប្រឹក្សាភិបាល គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង និងក្រុមប្រតិបត្តិនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ។

III- ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន

ការិយាល័យរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ត្រូវស្ថិតនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។

១- ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានរួមមាន ប្រធាន ១រូប និងសមាជិកពី ៦ ទៅ ៨រូប មកពីធនាគារជាសមាជិក និងទីភ្នាក់ងារ ។

២- ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាត្រូវចាត់តាំងប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានឱ្យធ្វើជាតំណាង និងទទួលបន្ទុកប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ។

៣- ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានត្រូវតែងតាំងនាយក ។ ប៉ុន្តែច្រើនជាងមួយភាគបីនៃនាយកទាំងអស់ត្រូវតែងតាំងបេក្ខជនមកពីធនាគារជាសមាជិក ។

៤- ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានត្រូវតែងតាំងប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង ប្រធានដឹកនាំក្រុមប្រតិបត្តិ និងសមាជិកប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានផ្សេងទៀត ។

៥- ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងត្រូវតែជាសមាជិកនៃក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានដោយស្វ័យប្រវត្តិ ។ នៅពេលប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានអវត្តមាន ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងជាអ្នកដឹកនាំជំនួស ។

៦- តំណែងប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានមានអាណត្តិ ២ឆ្នាំ ហើយអាចតែងតាំងជាថ្មីបាន ។

៧- ការប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន អាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយមានវត្តមានសមាជិកពាក់កណ្តាល ឬច្រើនជាងនេះនៃសមាជិកក្នុងបញ្ជី និងសំរេចចិត្តដោយមតិភាគច្រើន (ចាប់ពីពាក់កណ្តាល ឬច្រើនជាងនេះ) នៃចំនួនសមាជិកដែលមានវត្តមាន ។ ក្នុងករណីមានសម្លេងស្មើគ្នា សម្លេងរបស់ប្រធានមានឧត្តមភាព ។

៨- ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ត្រូវមើលការខុសត្រូវលើប្រតិបត្តិការ និងការអនុវត្តន៍របស់ទីភ្នាក់ងារ ដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពមូលដ្ឋានទិន្នន័យព័ត៌មានឥណទាន ប្រសិទ្ធភាព និងភាពសមរម្យនៃវិធានការរបស់ទីភ្នាក់ងារ និងការអនុវត្តន៍តាមក្រមប្រតិបត្តិរបស់សមាជិក ។

៩- ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ត្រូវចាត់វិធានការចំពោះការប្រព្រឹត្តិល្មើសនឹងប្រកាស និងក្រមប្រតិបត្តិ តាមរយៈការត្រួតពិនិត្យទ្បេងទាត់ និង/ឬ តាមរយៈការត្រួតពិនិត្យពិសេស ។

១០- បន្ទាប់ពីទទួលបានការយល់ព្រមលើកាលកំណត់ដំបូង (ឧបសម្ព័ន្ធនៃគោលការណ៍ណែនាំនេះ) ពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានត្រូវរៀបចំ និងចេញប្រកាស ពិន័យ និងកាលកំណត់បង់សងពិន័យក្នុងនាមប្រធានរបស់ខ្លួនចំពោះរាល់បទល្មើសបំពានលើប្រកាស និងក្រមប្រតិបត្តិ។ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន អាចកែប្រែការផាកពិន័យនិងកាលកំណត់បង់សងពិន័យបាន។ ការពិន័យនិងកាលកំណត់បង់សងពិន័យដែលក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានកែប្រែថ្មី មានប្រសិទ្ធភាពដូចកាលកំណត់ដំបូង ដែលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានយល់ព្រមដែរ ហើយត្រូវជូនដំណឹងដល់ធនាគារជាសមាជិកភ្លាមៗ ។

IV- បញ្ហាសំរាប់ការពិគ្រោះយោបល់របស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ត្រូវចេញសេចក្តីសំរេចចិត្តដោយពិគ្រោះយោបល់គ្នាចំពោះចំណុចមួយចំនួនខាងក្រោម :

១- បញ្ហាទាក់ទងនឹងប្រភេទព័ត៌មានឥណទានសំខាន់ៗ ដែលទីភ្នាក់ងារប្រមូលយក និងរយៈពេលរក្សាទុក និងកំរិតអប្បបរមា នៅក្រោមបញ្ញត្តិនៃប្រកាស និងក្រមប្រតិបត្តិដែលអាចយកមកអនុវត្តបាន

២- បញ្ហាទាក់ទងនឹងការទទួល/ការចែករំលែកនិងការទូទាត់ចំណាយប្រតិបត្តិការដែលកើតឡើងក្នុងដំណើរការនៃការប្រមូលមជ្ឈការការគ្រប់គ្រងនិងការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានឥណទានដោយទីភ្នាក់ងារ និងការវិនិយោគលើគំរោងថ្មី

៣- បញ្ហាទាក់ទងនឹងការស៊ើបអង្កេត លក្ខខណ្ឌជាក់ស្តែងនៃការអនុវត្តន៍តាមភារកិច្ចនៃគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានឥណទាន និងដាក់ពិន័យ

៤- ចំណុចជាក់លាក់ចាំបាច់សំរាប់ប្រតិបត្តិការរបស់ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន។

V- គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង

១- គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងមានសមាសភាពពី ៣ ទៅ ១០ រូប ដោយមានប្រធាន ១រូប សមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍យ៉ាងហោច ២រូប មកពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងសមាជិកមិនអចិន្ត្រៃយ៍មកពី :

- នាយកចាត់ការនាយកដ្ឋានឥណទានរបស់ធនាគារជាសមាជិក
- តំណាងតែងតាំងដោយសមាគមធនាគារនៅកម្ពុជា
- បុគ្គលដទៃទៀតដែលប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានបានស្នើឡើង។

២- ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ជាអ្នកតែងតាំងប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង ។

៣- ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងមានអាណត្តិ ២ឆ្នាំ ហើយអាចតែងតាំងជាថ្មីបាន ។

៤- ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងជាអ្នកជ្រើសតាំងសមាជិក ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានជាអ្នកតែងតាំងប្រធាន ។

៥- ការប្រជុំគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងអាចកោះហៅ ឬតាមសំណើរបស់ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង តាមរយៈសំណើ ១ ភាគ ៣ ឬច្រើនជាងនេះនៃសមាជិកចុះបញ្ជី ក្នុងករណីចាំបាច់ ។

៦- ការប្រជុំគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងអាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយមានវត្តមានសមាជិកពាក់កណ្តាល ឬច្រើនជាងនេះនៃសមាជិកក្នុងបញ្ជី និងសំរេចចិត្តដោយមតិភាគច្រើនចាប់ពីពាក់កណ្តាល ឬ ច្រើនជាងនេះនៃសមាជិកដែលមានវត្តមាន។

VI- បញ្ហាសំរាប់ការប្រឹក្សាយោបល់របស់គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង

គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងរៀបចំផែនការ និងសំរេចចិត្តដោយការពិគ្រោះយោបល់គ្នា ចំពោះចំណុចមួយចំនួនខាងក្រោមៈ

១- បញ្ហាទាក់ទងនឹងប្រភេទព័ត៌មានឥណទានសំខាន់ៗ ដែលភ្នាក់ងារប្រមូលយក និងរយៈពេលរក្សាទុក និងកំរិតអប្បបរមា នៅក្រោមបញ្ញត្តិនៃប្រកាស និងក្រមប្រតិបត្តិដែលអាចយកមកអនុវត្តបាន (មុននឹងអនុវត្តផែនការ ត្រូវទាមទារឱ្យមានការយល់ព្រមពីក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានជាមុនសិន)។

២- បញ្ហាទាក់ទងនឹងការទទួល ការចែករំលែក និងការទូទាត់ចំណាយប្រតិបត្តិការដែលកើតឡើងក្នុងដំណើរការនៃការប្រមូលមជ្ឈការ ការគ្រប់គ្រង និងការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានឥណទានដោយទីភ្នាក់ងារ និងការវិនិយោគលើគំរោងថ្មី (មុននឹងអនុវត្តផែនការត្រូវទាមទារឱ្យមានការយល់ព្រមពីក្រុមប្រឹក្សា-ភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានជាមុនសិន)។

៣- បញ្ហាទាក់ទងនឹងការស៊ើបអង្កេតលក្ខខណ្ឌជាក់ស្តែងនៃការអនុវត្តន៍តាមភារកិច្ចរបស់ធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុជាសមាជិក ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានឥណទាន និងដាក់ពិន័យ (មុននឹងអនុវត្តផែនការត្រូវទាមទារឱ្យមានការយល់ព្រមពីក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានជាមុនសិន)។

៤- បញ្ហាទាក់ទងនឹងវិធានការទប់ស្កាត់ ករណីប្រើប្រាស់ខុស និងការលេចធ្លាយព័ត៌មានឥណទានសំរាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងគោលបំណងផ្សេងពីប្រកាសអនុញ្ញាត ។

៥- ចំណុចជាក់លាក់ចាំបាច់សំរាប់ការប្រមូលមជ្ឈការ ការគ្រប់គ្រង និងការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានឥណទាន និងការត្រួតពិនិត្យរបស់ក្រុមប្រតិបត្តិប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ។

VII- **កិច្ចការរបស់ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង**

១- ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងជាតំណាងឱ្យគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង ជំនួសប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ពេលប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានអវត្តមាន និងជាអ្នកដឹកនាំការងារប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានប្រចាំថ្ងៃ ។

២- ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងត្រូវតែងតាំងលេខាប្រតិបត្តិ ១រូប ក្នុងចំណោមសមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍ ដើម្បីជួយសំរួលសកម្មភាពរបស់គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងរវាងគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង និងក្រុមប្រតិបត្តិប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ។ លេខាប្រតិបត្តិត្រូវរាយការណ៍អំពីកំណត់ហេតុប្រជុំទៅឱ្យសមាជិកគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង ក៏ដូចជាទៅឱ្យតំណាងរបស់ធនាគារជាសមាជិក និងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ ដែលចូលរួមផ្តល់ព័ត៌មានឥណទាននៅពេលណាដែលពាក់ព័ន្ធ និងរក្សាទុកឯកសារដើម និងឯកសារពាក់ព័ន្ធ ។

៣- ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង ត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកដឹកនាំក្រុមប្រតិបត្តិនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ១រូប ដើម្បីឱ្យប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានអនុម័តយល់ព្រម តែងតាំង ។

៤- ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងត្រូវរៀបចំផែនការថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ដោយមានជំនួយពីអ្នកដឹកនាំក្រុមប្រតិបត្តិ ដើម្បីដាក់ជូនប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានអនុម័តយល់ព្រម ។

៥- ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានប្រចាំឆ្នាំ ដោយមានជំនួយពីប្រធានក្រុមប្រតិបត្តិ ដើម្បីដាក់ជូនប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានអនុម័តយល់ព្រម ។

៦- ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍ប្រចាំខែ និងរាយការណ៍ជូនប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ។

៧- ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងត្រូវរៀបចំក្រុមការងារពិសេសមួយ ដើម្បីអនុវត្តការពិគ្រោះយោបល់ប៉ុន្មានចំណុចខាងលើឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។

VIII- **ក្រុមប្រតិបត្តិ**

១- ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងត្រូវចាត់ចែង និងត្រួតពិនិត្យក្រុមប្រតិបត្តិប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានដើម្បីគ្រប់គ្រងឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពនូវសូហ្វវែរ (Software) និងហាតវែរ (Hardware) របស់ទីភ្នាក់ងារដែលចាំបាច់សំរាប់ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានប្រចាំថ្ងៃ ។

២- សមាសភាពក្រុមប្រតិបត្តិប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន រួមមានប្រធានក្រុមអ្នកគ្រប់គ្រងសេវាតាមប្រព័ន្ធវេបសាយ (web service administrator) អ្នកគ្រប់គ្រងសេវាមូលដ្ឋានទិន្នន័យ (database service administrator) និងក្រុមជំនួយការគ្រប់គ្រង ។

៣- ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងត្រូវជ្រើសតាំងប្រធានក្រុមប្រតិបត្តិ ក្នុងចំណោមបុគ្គលិកការិយាល័យព័ត៌មានុសាស្ត្ររបស់ទីភ្នាក់ងារ ហើយប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានជាអ្នកតែងតាំង ។

៤- ក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ប្រធានក្រុមប្រតិបត្តិត្រូវគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យប្រតិបត្តិការប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ដោយមានអ្នកគ្រប់គ្រងសេវាវេបសាយ និងអ្នកគ្រប់គ្រងសេវាមូលដ្ឋានទិន្នន័យជាជំនួយការ ។

៥- ក្នុងករណីដែលប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានមានបញ្ហាខូចខាត ប្រធានក្រុមប្រតិបត្តិត្រូវអនុវត្តការស្តារជាបន្ទាន់ និងរាយការណ៍ជូនប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងអំពីលទ្ធផលភ្លាមៗដែរ ។

៦- អ្នកគ្រប់គ្រងសេវាវេបសាយនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន មានតួនាទីដូចខាងក្រោម :

- រក្សា និងការពារ web server របស់ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ដោយទប់ទល់នឹងវីរុស (virus) ដែលលួចចូលបំផ្លាញប្រព័ន្ធវេបសាយ (hacker) និងការបាក់បែកខូចខាតសំបកខាងក្រៅ
- គ្រប់គ្រងអត្តសញ្ញាណអ្នកប្រើប្រាស់ធនាគារ (Bank User IDs) ដោយអនុញ្ញាត ព្យួរ ឬលុបចោល និងឆ្លើយតបទូរសារ (e-mail) ជាមួយអ្នកប្រើប្រាស់ ក្នុងករណីមានបំរែបំរួលស្ថានភាពរបស់អ្នកប្រើប្រាស់
- ឆ្លើយតបនឹងសំនួររបស់ធនាគារជាសមាជិក
- ជូនដំណឹងដល់ធនាគារជាសមាជិក អំពីបំរែបំរួលការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន និងបំរែបំរួលបទប្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន
- ពិនិត្យលើកិច្ចការថែទាំទំព័រ សំណើឆែកឆេរ (Check Request Page) របស់អ្នកចុះបញ្ជីទិន្នន័យធនាគារ (Bank Data Registrant)
- ពិនិត្យលើបន្ទុកប្រព័ន្ធ (system load) និង សកម្មភាពរបស់អ្នកប្រើប្រាស់
- បង្កើតស្ថិតិដែលទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធពាក់ព័ន្ធ
- រក្សាឯកសារបំរុង (back up) តាមកាលកំណត់

- រៀបចំរបាយការណ៍ប្រចាំខែអំពីការប្រព្រឹត្តិខុសច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ ដោយធនាគារជាសមាជិក និងរាយការណ៍ជូនប្រធានក្រុម
- រាយការណ៍រាល់សកម្មភាពសង្ស័យនៅក្នុងប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានជូនប្រធានក្រុម
- រក្សា និងកែសំរួលក្បួនប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន (CIS user manuals) សំរាប់ធនាគារជាសមាជិក អ្នកចុះបញ្ជីទិន្នន័យធនាគារ និងអ្នកប្រើប្រាស់ធនាគារ និងក្បួនសំរាប់អ្នកគ្រប់គ្រងសេវាប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ។

៧- អ្នកគ្រប់គ្រងសេវាមូលដ្ឋានទិន្នន័យប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន មានតួនាទីដូចខាងក្រោម :

- រក្សា និងការពារ web server របស់ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ដោយទប់ទល់នឹងវីរុស (virus) ដែលលួចចូលបំផ្លាញប្រព័ន្ធវេបសាយ (hacker) និងការបាក់បែកខូចខាតសំបកខាងក្រៅ
- រក្សាឯកសារ back up តាមកាលកំណត់
- រៀបចំឯកសារបំរុងបន្ទាន់ និង ទំរង់ការស្តារ
- ពិនិត្យតាមដានបន្ទុកប្រព័ន្ធ (system load) និង ផែនការសំរាប់តម្រូវការ HDD បន្ថែម
- រាយការណ៍រាល់សកម្មភាពជាប់សង្ស័យនៅក្នុងប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានជូនប្រធានក្រុម ។

IX- **ការបញ្ចេញព័ត៌មាន**

ប្រភេទព័ត៌មានស្ថិតិដែលជាសមិទ្ធផលនៃប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន និងដែលអាចបញ្ចេញឱ្យធនាគារជាសមាជិក និងសាធារណជនដឹង ត្រូវកំណត់ដោយគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងតាមប្រកាស និងបទប្បញ្ញត្តិប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ។

X- **បទប្បញ្ញត្តិបន្ថែម**

១- គោលការណ៍ណែនាំរបស់ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានចូលជាធរមានចាប់ពីថ្ងៃ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ នេះតទៅ ។

២- ការពិន័យ និងកាលកំណត់បង់សងពិន័យនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃគោលការណ៍ណែនាំនេះចូលជាធរមានចាប់ពីពេលចុះហត្ថលេខានេះតទៅ ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី២ នៃប្រកាសស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំរបស់ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន
ការពិន័យ និងកាលកំណត់បង់សងពិន័យចំពោះការប្រព្រឹត្តិខុសនឹងក្រមប្រតិបត្តិ

១- កាលកំណត់ដែលធនាគារជាសមាជិកត្រូវរាយការណ៍អំពីព័ត៌មានឥណទាន

ចំណាត់ថ្នាក់	កាលបរិច្ឆេទរាយការណ៍
១- ការចុះបញ្ជីព័ត៌មានបំណុលមិនទាន់សង	ថ្ងៃធ្វើការចុងក្រោយនៃខែ
២- ការចុះបញ្ជីព័ត៌មានបំណុលដែលខកខានមិនបានសង	ថ្ងៃធ្វើការបន្ទាប់ បន្ទាប់ពីពេលដែលមូលប្បទានប័ត្រ ឬវិក័យប័ត្រត្រូវបានគេបដិសេធ ហើយប្រកាសជា "ការខកខានមិនបានសងជាលើកចុងក្រោយ"
៣- ការចុះបញ្ជីនៃការឱ្យរួចបំណុល	ថ្ងៃធ្វើការចុងក្រោយនៃខែ ដែលរកឃើញហេតុផលឱ្យរួចបំណុល
៤- ការឆ្លើយតបនឹងសំណើសុំផ្ទៀងផ្ទាត់/កែតម្រូវ	ក្នុងរយៈពេល ៧ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីទទួលសំណើសុំផ្ទៀងផ្ទាត់

២- កាលកំណត់ពិន័យក្នុងករណីពន្យារ និងលុបចោល ការឱ្យរួចបំណុលមិនត្រឹមត្រូវ និងការធ្វេសប្រហែស

ប្រភេទ	លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ	ពិន័យ	កំណត់សំគាល់
១- ការពន្យារ ឬការលុបចោលព័ត៌មានបំណុលមិនទាន់សង បំណុលដែលខកខានមិនបានសង និងការឱ្យរួចបំណុល	៣០ថ្ងៃ និងតិចជាង	៤.០០០រៀល	ក្នុង១ករណី
	៦០ថ្ងៃ និងតិចជាង	៨.០០០រៀល	
	១៨០ថ្ងៃ និងតិចជាង	១២.០០០រៀល	
	លើសពី១៨០ថ្ងៃ	១៦.០០០រៀល	
២- ការឱ្យរួចបំណុលមិនត្រឹមត្រូវនៃព័ត៌មានឥណទានអវិជ្ជមាន		១០០.០០០រៀល	ក្នុង១ករណី
៣- ការធ្វេសប្រហែសក្នុងការដោះស្រាយសំណើសុំផ្ទៀងផ្ទាត់/កែតម្រូវ	៧ថ្ងៃនិងច្រើនជាង បន្ទាប់ពីទទួលបានសំណើសុំផ្ទៀងផ្ទាត់ /កែតម្រូវ	២០.០០០រៀល	ក្នុង១ករណី
	១៤ថ្ងៃនិងច្រើនជាង បន្ទាប់ពីទទួលបានសំណើសុំផ្ទៀងផ្ទាត់ /កែតម្រូវ	៤០.០០០រៀល	
	៣០ថ្ងៃនិងច្រើនជាង បន្ទាប់ពីទទួលបានសំណើ សុំផ្ទៀងផ្ទាត់ /កែតម្រូវ	៨០.០០០រៀល	

៣- ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ត្រូវជូនដំណឹងអំពីការពិន័យដែលរំពឹងនឹងធ្វើដល់ធនាគារជាសមាជិកជាប្រចាំខែ ។ ធនាគារជាសមាជិកអាចសរសេរលិខិតបដិសេធការពិន័យរបស់ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ដោយភ្ជាប់ឯកសារភស្តុតាងមកជាមួយក្នុងរយៈពេល ១៥ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីទទួលបានការជូនដំណឹងពីប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ។

៤- ប្រព្រឹត្តិកម្មក្នុងថេរៈវេលានៃការអនុគ្រោះ ៖ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការសាកល្បងគំរោងប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន (២០០៦-២០០៧) បើចំនួនករណីពន្យារ និងលុបចោល (ប្រភេទ១ នៃចំនុចទី ២ នៃឧបសម្ព័ន្ធនេះ) តិចជាង ១០ ករណីក្នុងមួយខែ ត្រូវឱ្យរួចពីកាលកំណត់ពិន័យក្នុងចំនុចទី២នៃឧបសម្ព័ន្ធនេះ ។ បើចំនួនករណីពន្យារ និងលុបចោលលើសពី ១០ ករណីនោះចំនួន ១០ ករណីត្រូវដកចេញពីចំនួនករណីសរុបក្នុងការគណនាចំនួនពិន័យ ។

ធ៧-០១-១១៥ ប្រ.ក

ប្រកាស
ស្តីពី
ការគណនាការប្រាក់ចំពោះឥណទានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

ប្រការ ១.-

ធនាគារឯកទេសឥណទានជនបទ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលបានចុះបញ្ជីនិងបានទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងសមាគមចំណុះច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវធ្វើការគណនាការប្រាក់លើឥណទានរបស់ខ្លួនឱ្យបានស្របតាមខ្លឹមសារនៃប្រកាសនេះ។

ប្រការ ២.-

ការប្រាក់ចំពោះឥណទានដែលបានផ្តល់ឱ្យតាមខ្លឹមសារនៃប្រកាសនេះ ត្រូវគណនាដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃចំនួនប្រាក់ឥណទានដែលបានផ្តល់ដោយដកចេញនូវចំនួនប្រាក់ដើមដែលបានសងហើយបានន័យថា ការប្រាក់លើឥណទានសម្រាប់រយៈពេលមួយជាកំណត់ (សប្តាហ៍ ខែ ត្រីមាស ឆ្នាំ តាមករណីនីមួយៗ) ត្រូវគណនាលើមូលដ្ឋាននៃសមតុល្យឥណទានក្នុងរយៈពេលនោះ។

ប្រការ ៣.-

កិច្ចសន្យារវាងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងអតិថិជនត្រូវមានបង្ហាញតារាងពីការសងរំលោះឥណទាន។

ប្រការ ៤.-

គ្រឹះស្ថានចំណុះច្បាប់ណាដែលមិនគោរពតាមប្រកាសនេះ នឹងត្រូវរងទណ្ឌកម្មខាងវិន័យដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៥២ នៃច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ប្រការ ៥.-

រាល់លិខិតបទដ្ឋានទាំងឡាយណាដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយពីស្មារតីនៃប្រកាសនេះ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍។

ប្រការ ៦.-

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន អង្គភាព គ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅក្រោមឱវាទ និងក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះតាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន។

ប្រការ ៧.-

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០១

ទេសាភិបាល

ហត្ថលេខា និងត្រា: **ជា ចាន់តូ**

ឧបសម្ព័ន្ធទី២

គំរូកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

គំរូ

កិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគ

ខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំឈ្មោះ......................................ភេទ...........អាយុ...........អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណលេខ..................អាសយដ្ឋានផ្ទះលេខ.......ផ្លូវលេខ..........ភូមិ.............សង្កាត់..........ខណ្ឌ..........ក្រុង.........មុខរបរ...........ចាប់ពីពេលនេះទៅហៅថាភាគី«ក» លេខទូរស័ព្ទ...................................។

និង

ខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំឈ្មោះ.................................ភេទ................អាយុ..................អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណលេខ............អាសយដ្ឋានផ្ទះលេខ.......ផ្លូវលេខ......ភូមិ.............សង្កាត់..........ខណ្ឌ..........ក្រុង.......មុខរបរ...........ចាប់ពីពេលនេះទៅហៅថាភាគី«ខ» លេខទូរស័ព្ទ...................................។

ភាគីទាំងពីរបានព្រមព្រៀងគ្នាដូចខាងក្រោម៖

ប្រការ ១ ៖ ភាគី«ខ»ស្នើរសុំខ្ចីប្រាក់ពីភាគី«ក»ចំនួន...ហើយភាគី«ក»ក៏យល់ព្រមតាមសំណើររបស់ភាគី«ខ»។

ប្រការ ២ ៖ ដើម្បីធានាដល់ការអនុវត្តតព្វកិច្ចភាគី «ខ» បានយកប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនទ្រព្យលេខ..........................ចេញដោយ..............................មានទីតាំងស្ថិតនៅផ្ទះលេខ..............ផ្លូវលេខ............ភូមិ.....................សង្កាត់..................ខណ្ឌ.......................ក្រុង.........................មកទុកនៅភាគី«ក»ចាប់ពីថ្ងៃទី.........ខែ.............ឆ្នាំ.................។

ប្រការ ៣ ៖ រយៈពេលនៃការខ្ចីមានចំនួន............គិតចាប់ពីថ្ងៃទី.............ខែ............ឆ្នាំ................ដល់ថ្ងៃទី.............ខែ............ឆ្នាំ.................។

ប្រការ៤ ៖ ការកំណត់អត្រាការប្រាក់:

ភាគីទាំងពីរបានព្រមព្រៀងគ្នាកំណត់អត្រាការប្រាក់ដូចតទៅ:

ក្នុងរយៈពេល១ខែភាគី «ខ» ត្រូវបង់នូវការប្រាក់ចំនួន........................ចំនួន.......................ភាគរយ

ដែលមានតម្លៃស្មើរនឹង....................ទៅឲ្យភាគី«ក»ទីកន្លែងប្រគល់ការប្រាក់គឺ ទីលំនៅដ្ឋានរបស់ភាគី «ក» ឬកន្លែងដទៃទៀតតាមការព្រមព្រៀងរបស់ភាគីទាំងពីរ ។

ប្រការ ៥ ៖ ការប្រាក់ត្រូវបង់ឲ្យបានទៀងទាត់ជារៀងរាល់ខែ ។ ករណីមានការបង់ការប្រាក់មានការយឺតយ៉ាវ (ដែលមានរយៈពេលលើសពី.......................) ភាគី«ក»មានសិទ្ធិធ្វើការដាស់តឿនភាគី «ខ» ក្នុងអំឡុងពេល...........................ថ្ងៃដែលគិតចាប់ពីថ្ងៃទី...........ខែ..........ឆ្នាំ...........ដល់ថ្ងៃទី........ខែ........ ឆ្នាំ...........។

ករណីដែលដល់ពេលកំណត់ នៃការដាស់តឿនហើយភាគី«ខ»នៅតែមិនព្រមបង់ការប្រាក់ទៀតនោះក្នុងរយៈពេល១ឆ្នាំក្រោយមកគិតពីថ្ងៃចុះកិច្ចសន្យា ភាគី«ក»មានសិទ្ធិបូកចំនួនការប្រាក់នេះនឹងប្រាក់ដើមបាន ។

ប្រការ ៦ ៖ ការសងប្រាក់ដើមៈ

- ការសងប្រាក់ដើមរបស់ភាគី«ខ»ត្រូវសងនៅថ្ងៃទី................ខែ............ឆ្នាំ...........។
- ទីកន្លែងនៃការសងប្រាក់គឺទីលំនៅដ្ឋានរបស់ភាគី«ក»ឬកន្លែងដទៃទៀតតាមការព្រមព្រៀងរបស់ភាគីទាំងពីរ ។

ប្រការ ៧ ៖ កាលបើដល់ពេលកំណត់សងប្រាក់ដើមហើយ បើភាគី «ខ» បានយកប្រាក់ដើមចំនួន..................និងការប្រាក់ចំនួន.....................សងដល់ភាគី«ក»នៅពេលដែលភាគី«ក»បានទទួលនូវប្រាក់គ្រប់ចំនួនហើយភាគី«ក»ត្រូវប្រគល់ប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុលេខ.....................ចេញដោយ...................................ឲ្យទៅភាគី«ខ»វិញ ។

ប្រការ ៨ ៖ ករណីដែលពេលកំណត់សងប្រាក់ដើមហើយ បើភាគី «ខ» មិនបានយកប្រាក់ដើមចំនួន......................សងទៅភាគី«ក»ទេនោះ ភាគី«ក»មានសិទ្ធិរក្សាទុកនូវប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុលេខ................ចេញដោយ....................សិនហើយភាគី«ក»មានសិទ្ធិធ្វើការដាស់តឿនភាគី«ខ»នៅក្នុងរយៈពេល........................ថ្ងៃ ។ គិតចាប់ពីថ្ងៃទី...........ខែ.............ឆ្នាំ.............ដល់ ថ្ងៃទី...........ខែ......ឆ្នាំ........។

បើដល់ពេលកំណត់ហើយ នៃការដាស់តឿនហើយភាគី«ខ»នៅតែមិនសងប្រាក់ដើមទៀតភាគី«ក»នឹងចាត់វិធានការណ៍ទៅតាមនីតិវិធីច្បាប់ ។

ប្រការ ៩៖ ភាគីទាំងពីរ ត្រូវអនុវត្តកាតព្វដូចមានចែង នៅក្នុងប្រការទាំងអស់ខាងលើ ដោយឆន្ទៈសុចរិត ដោយតម្លាភាព និងដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ។

កិច្ចសន្យានេះ ធ្វើឡើងជាភាសាខ្មែរមានចំនួន ០៥ច្បាប់ ។ ០១ ច្បាប់រក្សានៅភាគី«ក» និង ០១ច្បាប់រក្សានៅភាគី«ខ» និង០២ច្បាប់ទៀតរក្សាទុកនៅសាក្សីម្នាក់មួយច្បាប់ និង ០១ ច្បាប់ទៀតរក្សានៅទុកនៅសង្កាត់.................................ដែលជាទីតាំងស្ថិតនៅរបស់អចលនវត្ថុធានានោះ ។

កិច្ចសន្យានេះ បានធ្វើឡើងដោយការព្រមព្រៀងពិតប្រាកដ និងដោយសេរី គឺមិនមានការបង្ខិតបង្ខំ និងគំរាមកំហែង ឬការប្រើអំពើហឹង្សាឡើយ ម៉្យាងទៀតកិច្ចសន្យានេះ បានបង្កើតឡើងនៅពេលដែលគូភាគីទាំងពីមានសតិ និងស្មារតីគ្រប់គ្រាន់ ហើយបានពិនិត្យយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ។

កិច្ចសន្យានេះមានសុពលភាពអនុវត្ត ចាប់ពីពេលដែលភាគីទាំងពីរបានចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតមេដៃទទួលយល់ព្រមនេះតទៅ ។

ធ្វើនៅ.............ថ្ងៃទី......ខែ...........ឆ្នាំ.........

ស្នាមមេដៃស្តាំភាគី«ខ»	សាក្សី	ស្នាមមេដៃស្តាំភាគី«ក»
ឈ្មោះ......................	មេធាវី..........................	ឈ្មោ...................
	ត្រាមេធាវី	

បានឃើញ និង ឯកភាព

ថ្ងៃទី......ខែ........ឆ្នាំ...................

មេឃុំ

ឈ្មោះ.................................. ត្រាមេឃុំ

ប្រភព « *កិច្ចសន្យាពិសេស* » របស់លោក អៀង សំណាង បោះពុម្ពឆ្នាំ២០១៤

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

កិច្ចសន្យាធានាការខ្ចីប្រាក់ (បុគ្គលធានា)

ខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំឈ្មោះ.................................ភេទ.............អាយុ............អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណលេខ.............អាសយដ្ឋានផ្ទះលេខ...........ផ្លូវលេខ............ភូមិ.................សង្កាត់.....................ក្រុង................លេខទូរស័ព្ទ......................។ មុខរបរ........................តួនាទីជា...........................ធ្វើនៅ................ប្រាក់ចំណូលប្រចាំខែ......................លេខទំនាក់ទំនងកន្លែងធ្វើការ.................។

ខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំ យល់ព្រមធានាអះអាងដូចតទៅ:

ប្រការ ១៖ ឈ្មោះ.............................ភេទ.......អាយុ........អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណលេខ......................មានអាសយដ្ឋានផ្ទះលេខ.........ផ្លូវ......ភូមិ.......សង្កាត់...........ខណ្ឌ.................ក្រុង.....................ត្រូវជា...................របស់ខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំ ។

ប្រការ ២៖ ខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំសូមទទួលស្គាល់បំណុលដែលឈ្មោះ...................បានខ្ចីប្រាក់ពី.............ចំនួន...............ដែលមាន..............កាលបរិច្ឆេទនៃកិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់ចុះថ្ងៃទី............ខែ...............ឆ្នាំ............ពី................ពិតប្រាកដមែន ។

ប្រការ ៣៖ ករណីដែលឈ្មោះ....................................មានចេតនាទុច្ចរិតណាមួយ ឬ រត់គេចខ្លួន ឬខ្វះលទ្ធភាពសងប្រាក់ទៅក្រុមហ៊ុនវិញនោះខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំ សូមធានាសងបំណុលទាំងអស់នោះជំនួសឈ្មោះ.....................ដោយឥតលក្ខខណ្ឌអ្វីទាំងអស់ ។

ខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំ សូមសន្យាថា នឹងអនុវត្តកាតព្វកិច្ចខាងលើដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ករណីមានចេតនាទុច្ចរិតណាមួយ ខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំ សូមទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខច្បាប់ជាធរមាន ។

ធ្វើនៅ...........ថ្ងៃទី........ខែ..........ឆ្នាំ.............

ឯកសារភ្ជាប់មក: ស្នាមមេដៃស្តាំអ្នកធានា

- អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណថតចម្លង ១ច្បាប់
- សៀវភៅគ្រួសារថតចម្លង ១ច្បាប់

ឈ្មោះ.....................

ប្រភព « *កិច្ចសន្យាពិសេស* » របស់លោក អៀង សំណាង បោះពុម្ពឆ្នាំ២០១៤